Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 211 (461) ◆ Середа, 4 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

КАБІНЕТ РОЗСТАВЛЯЄ АКЦЕНТИ

Відбулося засідання новоутвореного Кабінету Міністрів, на якому розглянуто його першочергові завдання.

Прийнято, зокрема, рішення в десятиденний строк підготувати для подання Верховній Раді документи про підвищення мінімального розміру заробітної плати і пенсії за віком.

Відповідним членам уряду доручено негайно приступити до вирішення питань забезпечення сільськогосподарських підприємств пально-мастильними матеріалами для завершення збирання врожаю, переробки сільгосппродукції та створення належних умов для одержання врожаю в наступному році.

Кабінет Міністрів зобов'язав міністерства і відомства терміново усунути недоліки в підготовці народного господарства до роботи в осінньо-зимовий період. Крім того, вони мають глибоко перевірити стан справ на підвідомчих підприємствах і в організаціях з метою наведення порядку і дисципліни та повести повсюдно жорстку боротьбу з проявами безгосподарності та порушеннями законів.

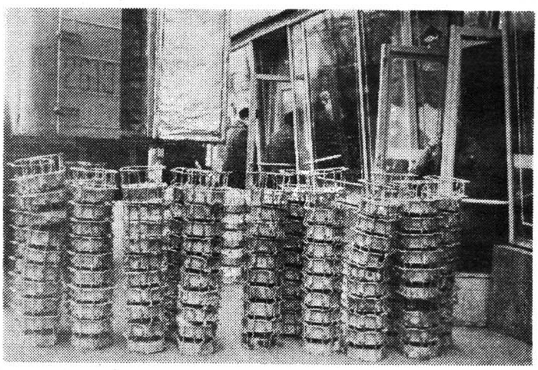
Уряд зажадав від відповідних керівників вжити рішучих заходів щодо забезпечення економічної безпеки України та правопорядку в державі, посилення боротьби з організованою злочинністю, спекуляцією, розкраданням державного майна.

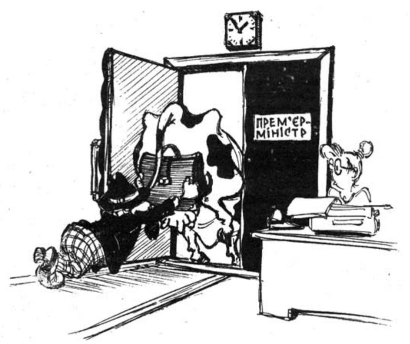
ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА В КИТАЙ ТА МОНГОЛІЮ

ПЕКІН, 3 листопада. (УКРІНФОРМ — ІТАР — ТАКС). Перебуванням у спеціальній економічній зоні Шеньчжень і Шанхаї завершився сьогодні офіційний візит Президента України Леоніда Кравчука в Китайську Народну Республіку.

Інтерес глави Української держави до Шеньчженя не випадковий. Це сучасне місто, збудоване на колись пустинній території за 12 років, має тепер розвинуту інфраструктуру, а також промислові об'єкти, торговельні центри і туристичні комплекси, які не поступаються перед загальносвітовими стандартами. Тут успішно функціонує понад 2400 підприємств із залученням іноземного капіталу, втілюється в життя близько 6 тисяч контрактів на суму 9 млрд. доларів.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЛИСКУ — НА КИЛИМ!

Вранці 1-го листопада кияни біля порожньої тари з-під молока лихим словом пом'янули Лиску за те, що вона не доїться.

Вже наступного дня про причини, чому Лиска закомизилась, йшлося в Кабінеті міністрів у віце-прем'єра В. Дем'янова. З'ясувалося, не в рогатій справа, а в небажанні київських молокозаводів працювати з мільйонними збитками.

— Але треба, щоб в магазинах молоко продавалося за прийнятними цінами, — зауважив хтось. — Шукайте дотацію!

Добу потому ми зв'язалися з прес-центром Кабінету міністрів.

— Знайшли?

— Шукають, — почули у телефонній трубці...

Федір ПАСТУХ.
Фото Михайла САЧКА,
мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР України Л. Кучма прийняв голову Українського національного комітету молодіжних організацій О. Міленіна. Відбувся грунтовний обмін думками з актуальних проблем молодіжного руху, перспектив інтеграції молодіжних організацій у процесі державотворення. Досягнуто домовленості про відкриття у Києві будинку молоді. У розмові взяв участь міністр Кабінету міністрів України А. Лобов.

Сьогодні — День прикордонника

ВІД УРЯДОВОЇ КОМІСІЇ

29 жовтня 1992 року відбулося чергове засідання Державної комісії по розслідуванню причин льотної події літака АН-124, що відбулася 13 жовтня 1992 року. Заслухано повідомлення спеціалістів комісії службового розслідування, розглянуто матеріали засобів об'єктивного контролю. Встановлено, що у випробувальному польоті відповідно до завдань на режимах, які перевищували експлуатаційні і були перевірені раніше на етапах заводських і державних випробувань, відбулося руйнування відкидного носового обтічника фюзеляжа літака з пошкодженням його уламками правого внутрішнього двигуна Д-18Т. При цьому екіпаж позбувся барометричної інформації про швидкість і висоту польоту, а також кут атаки. Стався ряд інших несприятливих явищ, внаслідок чого аварійна ситуація переросла в катастрофічну. Комісію ознайомлено з попередніми версіями, намічено шляхи подальших розслідувань. Відзначена хороша робота підрозділів Цивільної оборони і МВС. Комісія розглянула також соціальні питання надання допомоги родичам загиблих в аварії.

ЯК НАШЕ СЛОВО ВІДГУКНУЛОСЬ

23 жовтня «Голос України» повідомив про трагедію, що сталася у Придністров'ї — вбивство двох співробітників Білоцерківського міського відділу внутрішніх справ Київської області — підполковника міліції Едуарда Ашурова та старшого лейтенанта міліції Володимира Орлюка. Вони мали затримати особливо небезпечного злочинця і потрапили в засідку.

Колеги на батьківщині оточили родини загиблих увагою і турботою. Днями й Фонд юристів України надав благодійну допомогу в сумі 10 тисяч купонів кожній родині загиблих.

Візит Президента в Китай та Монголію

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Президент України зустрівся з керівниками Шеньчжвня, побував у компанії оптико-лазерної системи «Шеньчжень-Філіппс».

Насиченою була і програма перебування Леоніда Кравчука в Шанхаї — найбільшому промисловому, науково-технічному і культурному центрі Китаю. Під час відвідання місцевої економічної зони Мін Хан, фабрики шерстяних джемперів особлива увага приділялась питанням впровадження наукових розробок у виробництво, ознайомленню з досвідом співробітництва з іноземними інвесторами, створення спільних підприємств.

Завершивши візит у Китай, Президент України відбув у Монголію.

УЛАН-БАТОР, 3 листопада. (Спец. кор. УКРІНФОРМ Віктор Демиденко, кор. ІТАР—ТАКС Дугар Санжієв). У другій половині дня Президент України Леонід Кравчук прибув з офіційним дружнім візитом в Улан-Батор. У столичному аеропорту Буянт-Уха, прикрашеному державними прапорами двох країн, його зустрічали Президент Монголії Пунсалмагійн Очірбат, Голова Великого державного хуралу Нацагійн Багабанді, Прем'єр-міністр країни Пунцагійн Жасрай, інші офіційні особи.

Візит Леоніда Кравчука в Монголію триватиме три дні.

Серце кличе в Україну

До Києва прибули з Швейцарії генеральний секретар Міжнародної федерації соціальних працівників, правнук відомого українського гетьмана Данила Апостола Андрій Муравйов-Апостол з дружиною. Незважаючи на похилий вік, Андрію Володимировичу вже 80 років, він докладає багато зусиль для становлення професійної соціальної роботи в Україні. З його допомогою в Києві створено міжнародний коледж для підготовки працівників соціальної сфери. Елен Муравйов-Апостол є віце-президентом ЮНІСЕФ (дитячого фонду ООН). Щоб привернути увагу громадськості західноєвропейських країн до вирішення проблеми дитинства в Україні, вона пропонує провести форум з цих питань.

2 листопада поважних гостей прийняв перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець. Він розповів про соціальну, політичну та економічну обстановку в Україні, законотворчу діяльність Верховної Ради. При цьому наголошувалося, що в основі політики незалежної України — створення умов для життя людини, щоб вона відчувала себе вільною, а її права були захищені законом. В діяльності парламенту пріоритетне значення надається питанням економічних реформ і соціального захисту населення, прав людини, гарантії її соціального захисту. Вони займуть належне місце в новій Конституції України, робота над проектом якої триває.

Під час розмови порушувалися конкретні питання соціального захисту окремих верств населення, які насамперед потребують такої допомоги в нелегких сучасних умовах.

Василь Васильович подякував гостям за плідну роботу на користь новій Україні, її народу, побажав здоров'я і добра.

Прес-центр Верховної Ради.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ІНФЕКЦІЙНИМ ХВОРОБАМ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ІМУНОБІОЛОГІЧНИМИ ПРЕПАРАТАМИ

З метою посилення боротьби з інфекційними хворобами, запобігання отруєнням та смертності, забезпечення населення імунобіологічними препаратами:

1. Міністерству охорони здоров'я України, уряду Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям вжити невідкладних заходів щодо забезпечення належного санітарного та епідеміологічного стану, зниження ризику виникнення масових інфекційних захворювань та отруєнь, підвищення рівня державного санітарного нагляду.

2. Установити, що головний державний санітарний лікар Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя є за посадою заступником відповідно глави уряду Республіки Крим, глави місцевої державної адміністрації.

3. Кабінету Міністрів України:

— забезпечити пріоритетний розвиток підприємств Укрмедбіопрому для розширення випуску імунобіологічних препаратів, лабораторного обладнання, передбачивши першочергове виділення їм коштів та матеріально-технічних ресурсів;

— до 1 лютого 1993 року розробити і затвердити Національну програму імунопрофілактики населення України.

4. Міністерству внутрішніх справ України подавати всебічну допомогу посадовим особам, які здійснюють державний санітарний нагляд, у роботі щодо відвернення та усунення порушень санітарних норм і правил.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ
26 жовтня 1992 року.

Точка зору

«Можна обманювати довго деяких, багатьох — не дуже довго, але не можна обманювати всіх»

Таким вступом озаглавлено звернення наївних реформаторів КПРС, з яким вони звернулися до М. Горбачова, ЦК КПРС, у газету «Правда» в 1989 році. У ньому було запропоновано цивілізованим шляхом позбавити КПРС статуту державного органу, скасувати пост генсека, зробити можливою фракційність щодо розв'язання принципових економічних і політичних питань, а також позбутися ряду інших проблем, які гальмують соціальний і економічний розвиток країни.

Тоді доля цього звернення пішла по відомому колу — з резолюцією заступника завідуючого загальним відділом ЦК КПРС, за дорученням..., переадресовано ЦК КПУ, звідти — до МК для бесіди і роз'яснення.

Після серпневих подій 1991 року ті пропозиції, здавалося б, втратили будь-яку актуальність і можуть зацікавити лише істориків.

Але минув час. Сьогодні КПРС — поза законом; СРСР — розпався; йде процес суверенізації колишніх республік; закладаються підвалини нових держав на принципах демократизму, багатопартійності, багатоукладних форм господарювання та інших атрибутів товарно-грошових відносин. Іншими словами, від тоталітаризму і соціалізму — до демократизму, плюралізму і ринкової економіки.

З цієї точки зору окремі висновки, положення, перестороги «реформаторів» набувають особливого значення. Йдеться про деякі шляхи реформаторства і державної перебудови, які можна і потрібно прокладати повільно, поступово, щоб запобігти тим трагедіям, якими було сповнене післяжовтневе (1917 року) життя народів однієї шостої земної кулі.

Якщо не внести своєчасних коректив у процес, який «пішов», то цілком реально, що місце «класу диктатури пролетаріату» може зайняти «клас диктатури демократичних реформ». **Простежуються передумови до цього як суб'єктивні, так і об'єктивні.**

Тому однією з вирішальних умов необоротності негативних явищ у нашому суспільстві і міцної гарантії неповторення колишніх помилок на новий лад, на мою думку, може стати досягнення «внутріполітичного консенсусу» в ім'я найголовнішого — розбудови незалежної держави України.

Чому б нам усім разом не придивитися пильніше до досвіду цивілізованого виходу з тоталітаризму і переходу до демократизму, як це було зроблено в Іспанії, Аргентині, Португалії. Адже там не влаштовували пошуків «відьом». І «лівим», і «правим» вистачило глузду конституційно поставити на «своє місце» зухвалі заміри партій, а в Чілі — навіть законсервувати їх діяльність (до кращих часів). У результаті протягом 7—10 років ці держави увійшли до першої тридцятки країн світу з людськими умовами життя свого народу.

На підставі узагальненої практики зарубіжжя, особливо тих країн, де злам тоталітаризму пройшов з найменшими трагедіями, не претендуючи на авторство пропозицій, все-таки хотілося б звернути увагу саме на те, що цілком може бути застосоване і у нас.

По-перше, те, що Президент України, Верховна Рада і Кабінет міністрів України видають Укази, Закони, постанови з найважливіших напрямів формування державності і владних органів управління, роблять перші кроки на шляху демократизації життя суспільства тощо, ще не означає, що все це буде правильно сприйнято і ухвалено до виконання «свідомими масами».

Технологія вироблення цих документів хибує колишніми недоліками, оскільки часто в «основу» покладено не економічний раціоналізм і логічну доцільність, а політичні амбіції.

Синдром зростаючого політичного протистояння, конфронтації у президентських структурах, у законодавчому і виконавчих органах знижує авторитет прийнятих актів, а про їх якість годі й говорити. Адже їх кількість явно випереджає реально існуючу економічну базу і потенційні можливості виконавчої влади, не створено поки що умов для їх можливого застосування. Наприклад, у трьох Законах згадується одна й та сама норма, але трактується розпливчасто. Застосування її на практиці виконавчими органами на рівні підприємств і організацій шкодить інтересам держави.

Тому перехідний період держави в якісно інший стан передбачає зовсім нові взаємовідносини між Президентом України, Верховною Радою і Кабінетом міністрів, а всіх у цілому — з населенням України.

По-друге — час уже законодавчо і конституційно закріпити статус уряду, його повноваження і недоторканість. Тоді б члени уряду і міністри не «ніяковіли», як школярі, перед парламентом. А вузьковідомчий особистий тиск, навіть якщо він «схвалений на прохання народу», повинен проходити відповідну експертну перевірку. І якщо є сумніви, то ініціативно виносити на всенародне обговорення.

А поки що під час роз'яснення реформ і всього, що пов'язане з ними, йдуть в хід в основному докази від супротивного. Замість того, щоб сказати: ринковий шлях не має альтернативи, питають: ви що, хочете повернутися до комуністичної епохи? А від наступного безробіття просто в дріж кидає. Не донесено до свідомості людини головне: лише володіючи власністю, люди можуть бути вільними мати можливість забезпечити собі гідне життя. Тільки суспільство власників схильне до стабільності і саморозвитку. Не гріх нагадати опонентам те, що ранній Маркс бачив «...у багатстві індивідуума — багатство суспільства...», а не навпаки, як вийшло у його «учнів».

Те, що населення слабко інформоване про діяльність уряду України, в цілому психологічно не підготовлене до сприйняття реформ, — очевидно. Незважаючи на глобальні кроки у визнанні України на міжнародному рівні, мало поки що сказано про глибоке розроблення наступних реформ хоча б у засобах масової інформації. Тому частина суспільства, особливо та, що стоїть біля верстата, кульмана, працює в полі і сидить «на зарплатні», ставиться з недовірою до чергових «новацій», як до чергового обдурювання простого трудівника. Думаю, що час державного мислення за принципом народ і так «проковтне» відійшов безповоротно.

Ті, хто так часто відвідує далеке зарубіжжя, повинні були б звернути увагу, що там за менш значних акцій реформаторства уряди якнайретельніше готуються до їх реалізації. В демократичному суспільстві керування як вид діяльності виступає теж як товар, що рівнозначне вибору товару, виду діяльності і уряду... Споживача і громадянина треба переконати, що йому пропонують найкраще. Запевніть його, що йому це вигідно, — і він підтримає всі реформи, всі починання. Таким чином можна позбавити багатьох від повторення гіркої долі своїх попередників.

У світі є багато країн «з людським обличчям» державного і політичного укладу, де люди захищені державою від потрясінь і митарства. Унікальність кожної з них створювалася руками власних народів, які, зберігаючи і помножуючи здобутки, запозичували зовнішні джерела інтелектуального, технологічного, інвестиційного поповнень, добиваючись міжнаціональної і внутрішньополітичної злагоди заради головного — поліпшення життя народу.

Тому безглуздим буде, тільки спираючись на досвід інших держав, шукати відповідь, як же нам утримати на плаву наш корабель — УКРАЇНУ.

Це залежить не тільки від Президента України, Верховної Ради і уряду України. Це питання майбутнього кожного громадянина особисто.

Микола ТИЩЕНКО, кандидат економічних наук.

ЧЕТВЕРТА ВЛАДА: ПРАВА Й ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Виступ першого заступника Голови Верховної Ради України В. Дуринця на науково-практичній конференції у м. Львові

Як вже повідомлялося, 29—30 жовтня у Львові відбулася науково-практична конференція на тему «Засоби масової інформації і утвердження державного суверенітету України». На конференції виступив перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дуринець. Пропонуємо читачам цей виступ.

Вельмишановні учасники конференції!

Дорогі друзі!

Вже самою своєю темою «Засоби масової інформації і утвердження державного суверенітету України» сьогоднішня науково-практична конференція зробила заявку на розгляд виключно важливих проблем становлення журналістики молодої Української держави.

Тому дозвольте щиро привітати вас від імені Верховної Ради України і побажати всьому журналістському загалу плідної роботи на ниві українського державотворення, в якій би журналістика — і як четверта влада, і як інформаційний потік — незрадливо і єдино служила своєму народові, який вже вдихнув свіжого повітря волі і відчув, що його Держава піднесеться і утвердиться разом з ним.

Що це так, може засвідчити і кожен з нас. Бо на наших очах і за нашою безпосередньою участю йде бурхливий і невідворотний процес оновлення держави, суспільства. Україна виходить на світову арену як суверенна, миротворча, свідома своєї відповідальності і гідності країна.

Ідея державності України об'єднала депутатський корпус Верховної Ради під час ухвали Декларації про державний суверенітет України. Незважаючи на часом безкомпромісні політичні баталії лівих і правих, центристів і націоналістів, комуністів і демократів, терміново скликана позачергова сесія Верховної Ради 24 серпня 1991 року виявила високий рівень єдності і прийняла Акт про незалежність України, поклавши тим самим початок рішучого повалення тоталітаризму.

Цими двома яскравими фактами — а їх можна навести і більше, — я хочу ще раз підкреслити, що коли в центрі політичного життя постають питання утвердження державності, розбудови демократичної України, всі інші групові, партійні, корпоративні інтереси відступали і, я переконаний, в майбутньому мають відступати на другий план, а це, до речі, проявилось і при затвердженні на днях нового складу Уряду України. Це коли і народні депутати і політичні сили, і, — що прямо стосується даної аудиторії, — працівники преси та їх видання, всі журналістські сили не на словах, а на ділі дбають про розбудову нової України.

Не можу тут не відзначити особливу заслугу журналістів у справі консолідації усіх верств, соціальних та етнічних груп українського народу в період підготовки до Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року. Результати волевиявлення народу України, що вразили цілий світ, стали можливими, зокрема, і завдяки наполегливій роз'яснювальній та агітаційній роботі колективів газет, радіо, телебачення.

Це доказ того, яку велику суспільно-політичну роль можуть відігравати і відігравають засоби масової інформації у процесах державотворення.

У своєму виступі хотів би хоч інформативно розповісти вам про напрацьоване у розбудові державності та окреслити коло існуючих політичних, економічних і соціальних проблем нашої держави.

Що стосується закладання основних підвалин державності, то протягом одного року прийнято закони, які практично зняли гальма з розвитку нашого політичного і економічного життя, ухвалено цілий ряд законів з питань військового будівництва і національної безпеки України.

Найбільш концентрованим вираженням шляхів виходу України зі складної економічної ситуації еволюційним і, що особливо важливо, правовим шляхом, є, на наш погляд, затверджені Верховною Радою України «Основи національної економічної політики». Вони засвідчують, що економічні реформи в Україні мають проводитись мирно, демократично, цивілізовано.

Прийнято найважливіші «ринкові» закони: про власність, про господарське товариство, про товарну біржу, підприємницьку діяльність, митний тариф, митну справу, митний кодекс, закони про приватизацію, про обмеження монополізму, про банкрутство, про вільні економічні зони та багато інших (всього 56 законів). Ще 23 проекти законів з питань економіки передбачається розглянути на шостій сесії. Важливо сказати і про те, що в Конституції введена норма, якою дано право Президенту України видавати укази з економічних питань, що не врегульовані законодавством, з наступним розглядом Верховною Радою. І це заради того, щоб не стримувати економічну реформу, створити надійну правову базу для переходу до ринку. І на це пішла Верховна Рада, щоб сприяти діяльності виконавчої влади.

Складні процеси відбуваються і в політичному житті, і в економіці. Ми були з вами свідками урядової кризи, яка давно визрівала. На днях Верховною Радою затверджено новий, перший по суті Уряд незалежної України. Надіюсь, що він активно, сміливо запрацює.

Разом з тим активно діють сили, що хотіли б розпустити парламент, сіють недовіру до Верховної Ради, місцевих органів влади. Є також сили, які гальмують докорінні економічні реформи, незважаючи на різке падіння життєвого рівня широких верств народу. Як бачите, ситуація в державі надзвичайно складна, напружена.

Ми прожили рік незалежності. Вступили в другий. Перед нами безліч проблем, які слід вирішувати послідовно і без зволікання. Виділю найосновніші.

Це — забезпечення консолідації всіх здорових сил суспільства на конструктивних засадах, навколо великої справи розбудови нової України.

Це — об'єднання і організація всіх на щоденну чорнову працю.

Це — зміцнення і чіткий розподіл законодавчої, виконавчої і судової влад. Прискорення судово-правової реформи.

Це — невідкладне здійснення радикальних заходів щодо подолання економічної кризи.

Це — термінове вирішення питань соціального захисту населення, і особливо малозабезпечених категорій: пенсіонерів, інвалідів, ветеранів війни і праці, багатодітних сімей.

Це — зміцнення законності і правопорядку, рішуча, безкомпромісна боротьба, я б сказав, війна з організованою злочинністю, корупцією, тіньовою економікою, мафією.

Це — встановлення нормальних, дружніх, взаємовигідних стосунків з міжнародним товариством і, насамперед, з нашими сусідами. Маю на увазі тут як забезпечення активного включення України до загальноєвропейського співробітництва у рамках Хельсінкських угод й інших структур, так і прискорення інтеграції економіки України у світове господарство на основі сучасного міжнародного розподілу праці.

Це — виважене і комплексне розв'язання проблем військового будівництва, зміцнення національної безпеки України. Вчора Верховною Радою розглянуто воєнну доктрину України. Обговорення пройшло принципово, було внесено цілий ряд конкретних пропозицій. Вирішено після грунтовної доробки проекту ще раз внести його на розгляд Верховної Ради. Це ще одне свідчення вимогливості депутатів, всієї Верховної Ради до прийняття доленосних для народу рішень.

Далі. Одне з надзвичайно гострих питань для західних областей — налагодження нормальних міжконфесійних стосунків.

І нарешті — це створення надійної, міжнародного рівня законодавчої бази нової України, починаючи з майбутньої Конституції, робота над проектом якої триває, йде гостре і проблемне обговорення по усій Україні, і закінчуючи багатьма законодавчими актами, потреба в яких гостро відчувається.

Он який перед нами широкий спектр проблем, проблем складних, розв'язання яких вимагатиме і максимальної консолідації сил, і тривалого часу. Від кожного з нас — і народних депутатів, і урядовців, і політиків, і журналістів — значною мірою залежатиме успіх.

Сьогоднішня така представницька конференція і своєчасна, і потрібна. Нікому не применшити ролі преси і всіх засобів масової інформації, як у тих політичних змінах, що сталися, так і у справах грядущих, у тому, яким шляхом піде суспільство у своєму історичному розвитку і якою ціною платитиме за цей шлях.

Я уважно проглянув програму науково-практичної конференції, її тематику, де поруч з питаннями фахової майстерності означені і філософське осмислення розвитку нової української журналістики, і політичні проблеми розвитку суспільства.

Бачу, що і зібралися тут журналісти не тільки різних видань, але і різних політичних устремлінь, і далеко не з однаковим баченням нової незалежної України. Що ж, напевно, інакше і не могло бути у країні, яка прагне демократичного розвою, яка забезпечила гласність, плюралізм, свободу совісті і слова. І даремно чекати якоїсь однобарвності думок. Це вже ми пережили, слава Богу, і знаємо йому ціну.

Та, незважаючи на майже незчисленну кількість видань, що тепер виходять в Україні, політичну і тематичну їх розмаїтість, зміст телерадіопередач, хотілося б усе ж одного, чому навчав нас ще Михайло Грушевський, закликаючи до побудови незалежної Української держави:

«Мусимо згромадитись навколо сеї мети всі, скільки нас є свідомих і відданих інтересам нашої батьківщини. Збиратися в тісну і компактну фалангу, відложивши всі партійні і групові різниці, всі міркування про партійні вигоди та інтереси».

Хіба ж тут у залі є людина, до якої безпосередньо не звернуті ці слова?

І далі: «Всяке ухилення від роботи, від відповідальності, від сповнення того обов'язку, який накладається моментом, є дезертирством, негідним громадянина. Всяка самочинність, ухилення від громадянської чи національної дисципліни являється недопустимим злочином».

Це добрі для всіх нас настанови!

У нас сьогодні є така мета, навколо якої мусимо згромадитись, — утвердження української державності як у внутрішньому, глибинному плані, так і в міжнародному. Щоб і ми самі відчули це, і щоб нам вірили інші.

Я далекий від того, щоб шукати шляхи до такого утвердження в одностайності думок, аргументів, методів, тим більше у пресі та інших засобах інформації. Я за те, щоб на ниві нової української журналістики розквітали всі кольори, але щоб вони не були запрограмовані на створення хаосу, еклектики, а на досягнення головного завдання — становлення в Україні громадянського суспільства.

Не може повнозросло підійнятися наша молода журналістика і без посилення критичного струменю. Але виступи повинні бути не тільки гострими, хльосткими, а насамперед правдивими, аргументованими, не вдаючись і до елементарної лайливості... Потрібні переконливі факти, їх аналіз, оцінка. Щоб весь журналістський жар у підсумку був ефективним, щоб він завдав шкоди злу, проти якого виступав, приніс користь добру, за яке боровся. Варто над цим серйозно подумати.

Візьму для ілюстрації один, досить пекучий нині факт: у суспільстві певними силами поширюються гасла вимоги щодо дострокового припинення повноважень Верховної Ради України і проведення нових виборів. Сама постановка такого питання має право на життя, як і сотень інших питань. Але на відміну від сотні інших це питання не тільки дещо делікатніше — адже народних депутатів обрав народ, а не якась політична група, і виборці — єдина сила, яка може поставити питання про довіру чи недовіру своєму обранцеві у відповідності з Конституцією і чинним законодавством. Це питання і дещо принциповіше, бо воно несе на собі глобального рівня політичний зміст і відчутні для всього народу економічні проблеми.

Так розуміння всього цього має стояти постійно перед очима журналіста, який береться за цю тему. Зрозумійте мене вірно, я не берусь сьогодні захищати Верховну Раду. Оцінку нашій роботі дають виборці, увесь український народ. Я б хотів, щоб об'єктивно і не упереджено оцінювали діяльність народних депутатів, усього складу Верховної Ради. І справа не тільки в тому, що за 2,5 роки ці депутати прийняли майже 200 законів і більше 700 постанов, інших важливих державних документів. Чимало було зроблено, щоб Верховна Рада була стабілізуючим фактором у суспільстві. Є за що нас критикувати і ми це кожен день відчуваємо. На закритому засіданні виробили конкретні заходи по удосконаленню діяльності нашого парламенту, щоб працювати більш організовано і ефективно. І ми зацікавлені в тому, щоб преса і всі засоби масової інформації об'єктивно висвітлювали нашу нелегку роботу. А бути чи не бути надалі цій Верховній Раді — вирішать виборці у встановленому законом порядку.

На жаль, високого фахового рівня, з переконливою аргументацією з'являється ще мало публікацій, радіо і телепередач, які б несли користь.

А сконструйовані з гасел виступи, незалежно від їх розміру, вже не впливають.

Звідси і трагедія багатьох нинішніх наших газет: вони — нічиї. Всі — незалежні, всі — вільні, всі — для народу. Але народ не дуже поспішає купувати їх. А в фіналі вони або щезають — так же непомітно, як і з'явилися, або починають скаржитись на уряд, який не дає паперу, допомоги чи ще чогось.

Таким чином, основною умовою життєдіяльності, самого існування того чи іншого засобу масової інформації, на наш погляд, є турбота про підвищення інформаційної цінності, змісту публікацій.

Останнім часом помітно виявляється стремління багатьох видань підвищити інформаційну цінність за рахунок звернення до історії, до минулого. Не применшуючи вартості подібної проблематики, хочу підкреслити, що у більшості своїй засоби масової інформації покликані бути літописцями сучасності, допомагати людям осмислювати процеси, які відбуваються на їх очах, свідомо визначати міру, можливість і необхідність своєї участі у них.

Так, основним сьогодні став політичний процес становлення державності України. Вже одне це виводить політико-правову тематику в число пріоритетних для будь-якого видання, редакції радіо і телебачення.

(Закінчення на 7-й стор.).

Продиктовано в номер

І В ТУАПСЕ НЕСПОКІЙНО

Російські ЗМОПівці виявили свою доблесть не лише в Анапі під час захоплення бази відпочинку донецьких металургів місяць тому, вони незаконно окупували і базу відпочинку та дитячий оздоровчий табір в селищі Джубга Туапсинського району, що належить трудовому колективу тресту «Донбасенергобуд».

Як повідомив заступник керуючого тресту Микола Бикодоров, днями вчинено новий акт свавілля: п'яні міліціонери і змопівці побили працівників бази відпочинку та їхніх дітей. Один із постраждалих — хлопчик — знаходиться в лікарні.

Юрій ДОЦЕНКО.

НАСЛІДКИ ПОВЕНІ НА ЗАКАРПАТТІ

За попередніми даними, пошкоджено лінії зв'язку та лінії електропередач, у Міжгірському районі залишилися без електроструму 18 населених пунктів. На дорозі державного значення в районі села Синевир стався сельовий зсув, пошкоджено інші дороги, знесено кілька мостів. У селищі Міжгір'я виведено з ладу центральний водогін. Загальні збитки по району — близько 140 мільйонів карбованців. Становище нормалізується, вода спадає.

У Тячівському районі лишилося без струму 5 населених пунктів, зруйновано 25 кілометрів дороги, 20 мостових переходів, пошкоджене вузькоколійне полотно на лінії Дубове—Комсомольськ. Становище залишається складним, тривають дощі, спостерігається підвищення води у річці Тересва, частково підтоплено 3 населені пункти.

У Свалявському районі між залізничною станцією Вовчий і селом Сасівка на дорозі державного значення стався зсув 50 метрів полотна, рух транспорту обмежено. Розмір збитків з'ясовується.

Ольга ДАНИЛЕНКО.

КРИМІНАЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ

Завершується проведення комплексної операції «Мак». Протягом тижня затримано 278 чоловік, у них вилучено 388 кілограмів макової соломки.

За цей же період органами внутрішніх справ розкрито 219 тяжких злочинів, у тому числі: 37 убивств, 31 випадок нанесення тяжких тілесних ушкоджень, 27 зґвалтувань, 12 розбійних нападів, 50 групових пограбувань. Викрито 11 злочинних груп у складі 29 чоловік, у них вилучено 3 одиниці вогнепальної зброї.

Підбито підсумки зусиль міліції, спрямованих на збереження врожаю. Цифри такі: затримано 3459 осіб, серед них 265 керівників різних ланок. У правопорушників вилучено 3256 тонн сільгосппродукції (1321,5 т зерна, 195 т пального).

Протягом останніх шести днів з грошового обігу України вилучено фальшивих грошей на суму 177 тисяч купонів.

Центр громадських зв'язків МВС України.

«ШВИДКА ДОПОМОГА» ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ

Вчора зранку навколо музично-драматичного театру в Рівному розташувались машини з написами «03», інші спеціальні медичні автомобілі. Плакати страйкарів промовляють: «Як прожити на 1748 купонів та утримати сім'ю?», «Вимагаємо підвищити заробітну плату немедичним працівникам у 5—6 разів!», «Забезпечити «швидку допомогу» запчастинами і паливно-мастильними матеріалами!»

Страйк хоча й офіційно оголошений, проте автомобілі «швидкої» і «невідкладної» медичної допомоги свою роботу виконують: виклики по рації приймають тут же на Театральній площі.

Вчора зранку в переговори зі страйкарями вступив заступник голови держадміністрації Віктор Коваленко — дещо пообіцяв, страйкарі, проте, роз'їжджатися не поспішають.

ВЕЛОСИПЕД-ВБИВЦЯ

Незадовго до цього три страшні злочини сталися у Рівному протягом якоїсь години: спочатку до реанімаційного відділення міської лікарні з ножовим пораненням було доставлено 20-річну Руслану, через 20 хвилин інша «швидка» доставила поранену у груди 30-річну Надію. А ще через 15 хвилин на тій же вулиці Віденській було знайдено тіло вбитої ножем у серце 49-річної Євгенії.

Енергійні заходи міліції дали результати: затримано підозрюваного, котрий, очевидно, проїжджав велосипедом повз запізнілих перехожих жінок і, не зупиняючись, завдавав ножових ударів.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

(Прес-служба СБУ по Запорізькій області).

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

19. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М, «Волинянка»);
20. Львівському АТ «Концерн «Електрон» (телевізори «Електрон»);
21. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»);
22. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»);
23. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати);
24. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе, (міні-трактор Т-012);
25. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»);
26. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350);
27. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів);
28. Хмельницькому ВО «Новатор» (автомобі... гнітоли, зарядні пристрої);
29. Ужгородському заводу «Електродвигун» ... «Марічка»);
30. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (ме...
31. Харківському АТ «Українсько-Сибірська ... порація»;
32. Львівському ВО «Прогрес» (взуття);
33. Львівському мотозаводу (мопед);
34. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автом... мастил «Парнас»;
35. Херсонській фабриці «Жовтень» (розписи...
36. Запорізькому автомобільному заводу А... біль «Таврія»);

37. ...

Під час передплатної кампанії у жовтні — ... же міститися і назва вашої фірми чи підприє... по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розіграшу н... умови, якщо передплатите «Голос Україн...» на... лаєте до редакції листівку з поміткою ...:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ... РЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї у січні 1993 року. Щасти...

Наша лотерея: представляємо спонсорів

«Спартак» повстав і тримає оборону

Полтавське торгово-виробниче підприємство «Спартак» передало для проведення лотереї серед передплатників «ГУ» товари спортивного й туристичного призначення: надувний гумовий човен, намети, футбольні м'ячі, рюкзаки, комплекти шахів, спінінги, вудочки. Бесідуємо з директором Василем КІБАЛЬНИКОМ.

— Василю Петровичу, з яких міркувань підтримали лотерею «ГУ»?

— Передусім, з поваги до шанованого мною видання, об'єктивного і толерантного. А ще — участь у лотереї є доброю рекламою, чим нині не варто нехтувати.

— Ну, то — рекламуйте...

— «Спартак» створено на базі обласного оптово-роздрібного об'єднання «Спорттовари». Поки що виживаємо без втрат. Більш того, ростуть прибутки, товарообіг, а це дає змогу утримувати чисельний колектив, підвищувати зарплату, надавати матеріальну допомогу, проводити соціальну програму, будуватися. Цього року (дорожнеча, дефіцит будматеріалів!) відкрили кілька нових магазинів, зокрема, у Пирятині, Великобагачанському, Шишацькому районах, завершуємо спорудження оптової бази. Хоча триматись на плаву все важче: руйнуються партнерські зв'язки, скорочується виробництво товарів взагалі, а спортивно-туристичних — і поготів. Все частіше вдаємось до бартерних угод на Україні і в Білорусії, Росії, Прибалтиці, Болгарії, Польщі, Угорщині, Німеччині.

— Пригадую, кілька років тому в Полтаві на оптовому ярмарку ви запропонували цікаву ідею насичення ринку спорттоварів ... цевої індуст... — чи все з... перебулова...

— ... програму з ... сами: хто і ... робляти. З'я... вари: автопр... мотоблоки з... маркою, фу... сомольською... полтавською... ні про все з... пізно ... до тих ... ризму, і в ц... ці. Бо подо... тільки фізич... льство. А та... рту й туриз...

— Якщо ... (а будуть!) ... сою їхати г...

— 314034, ... Половки, 72... телефакс 43...

Гр...

Резонанс

ПОТРІБЕН АВТОРСЬКИЙ НАГЛЯД

Органи масової інформації повідомили, що в кінці минулого тижня в аеропорту Чити сталася катастрофа транспортного літака Ан-8. Є людські жертви. Компетентні органи встановлюють точну приналежність літака.

Ан-8 свого часу народився в Києві, тож ми звернулися до головного конструктора, першого заступника генерального конструктора АНТК імені Антонова Дмитра Семеновича КІВИ. Він повідомив, що потерпілий Ан-8 збудовано ще 30 років тому в Ташкенті. На момент катастрофи літак належав одній комерційній фірмі з Новосибірська. Катастрофі можна було запобігти, якби комерційні структури не шкодували коштів на авторський нагляд, а не лише на купівлю літаків та їх реєстрацію.

Сергій ВЛАД.

Ситуація

УЗАКОНИЛИ. А ТАМ РОЗБЕРЕМОСЬ

20 жовтня, під час святкування Дня Харкова, група людей з УНСО (Українська національна самооборона) увірвалась до міськвиконкому, зіпсувала телефонний зв'язок, блокувала міліціонера й намагалася зняти з фронтона російський прапор, піднятий поряд з українським на честь прибуття на свято російської делегації. Після появи на місці подій групи «Беркут» нападники пішли геть.

Інцидент розглянуто на сесії Харківської міськради, де обговорювалось, наскільки протиправні дії УНСО — дуже чи не дуже. Домовились, що «дуже й дуже», і прийняли рішення, де подібні дії засуджено, а УНСО названо незаконною групою. А буквально наступного дня статут цієї групи зареєстровано держадміністрацією, тепер місцева група УНСО — законна громадська організація. Проведено навіть «круглий стіл», де начальник головного адміністративного управління Г. Покроєв сказав: це навіть добре, що міліція діяла стримано і нікого з нападників не забрала. Вдумайтесь: серед білого дня зроблено напад на приміщення центрального органу виконавчої влади двохмільйонного міста — і все тихо. У якій країні після такого міське керівництво залишилось би на своїх постах? Перед тим інцидентом начальник обласного штабу та шеф служби безпеки УНСО вимагали (письмово) від голови Харківської міськради повідомити, за чиїм наказом вивішено «провокаційного» прапора. Депутати розцінили цей демарш як спробу створення політичної поліції, сьогодні — самодіяльної, а завтра? Випадок, між іншим, не перший, все частіше місцеві радикали апелюють до прокуратури, щоб вона розібралася з «антиукраїнською» діяльністю їхніх опонентів.

В інтерв'ю обласному телебаченню начальник штабу УНСО О. Пашун сказав, що його організація має намір допомагати органам правопо... рядку. «Ми... Харківщині ... порядок». ... ни сприйма... льми прияз... відповів н... нас, як у б... ції, є радн... люди, ото, ... пішли зр... прапор, під...

Де ж гар... мо «стихій... матимуть к... не збігатим... кого прийм... Начштабу ... мося відбі... ваних, не ... приходять ... сять автом... досить час... У процесі ... ватимемо, ... дина чи ні.

Поки во... ться, можл... лікт. Парт... ветерани ... проведення ... тингу на п... ські власті ... Перед цим... УНСО ульт... ли не доз... тингу. А п... подав влас... ведення св... ті жертв ... той же са... ж самому ...

Цікава ... річ.

Ні...

Харків.

Реклама

Передплата-93

...ни» проводить
...едплатників-93
...іграватимуться
...і товари: ав-
...ори, холоди-
..., інша дефіци-
...ніка. І ВСЕ ЦЕ
...ИМ ГЕНЕРАЛЬ-
...АМ:

...автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М,

...у АТ «Концерн «Електрон» (телевізори «Елек-

...ьському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»);
...му ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»);
... підшипниковому заводові (універсальні дерево-
...);
...му тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе,
...12);
... фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени,
...том «Аргус»);
...му ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-

...му колективно-виробничо-торговельному підпри-
...(відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів);

28. Хмельницькому ВО «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої);
29. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»);
30. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі);
31. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація»;
32. Львівському ВО «Прогрес» (взуття);
33. Львівському мотозаводу (мопед);
34. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо». мастил «Парнас»;
35. Херсонській фабриці «Жовтень» (розписні самовари);
36. Запорізькому автомобільному заводу АВТОЗАЗ (автомобіль «Таврія»);

37. ____________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос Україн..» на рік. Зати.. надсилаєте до редакції листівку з поміткою ...терея», де...зуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

**...торгово-вироб-
...тво «Спартак»
...проведення ло-
... передплатників
...ортивного й ту-
...значення: на-
... човен, наме-
...м'ячі, рюкзаки,
..., спінінги, ву-
...о з директо-
...БАЛЬНИКОМ.
...тровичу, з яких
...имали лотерею**

..., з поваги до
...ною видання,
... толерантного.
... у лотереї є
...ою, чим нині не
...

...рекламуйте...
... створено на
... оптово-роздрі-
... «Спорттова-
... виживаємо без
... того, ростуть
...рообіг, а це дає
...ати чисельний

«Спартак» повстав і тримає оборону

колектив, підвищувати зарплату, надавати матеріальну допомогу, проводити соціальну програму, будуватися. Цього року (дорожнеча, дефіцит будматеріалів!) відкрили кілька нових магазинів, зокрема, у Пирятині, Великобагачанському, Шишацькому районах, завершуємо спорудження оптової бази. Хоча триматись на плаву все важче: руйнуються партнерські зв'язки, скорочується виробництво товарів взагалі, а спортивно-туристичних — і поготів. Все частіше вдаємось до бартерних угод на Україні і в Білорусії, Росії, Прибалтиці, Болгарії, Польщі, Угорщині, Німеччині.

— Пригадую, кілька років тому в Полтаві на оптовому ярмарку ви запропонували цікаву ідею насичення ринку спорттоварів за рахунок місцевої індустрії. Щось вдалося — чи все задумане поховала перебудова?

— ... перетвор... я на програму з конкретним... адресами: хто і які товари має виробляти. З'явились і самі товари: автопричепи, велосипеди, мотоблоки з кременчуцькою маркою, футболки — з комсомольською, трикотаж — з полтавською. На жаль, сьогодні про все забуто. Але рано чи пізно ... йову п... немось до тих ...мів — і ...лузі туризму, і в цілому по економіці. Бо подолати кризу зможе тільки фізично здорове суспільство. А таким воно без спорту й туризму не стане.

— Якщо будуть однодумці (а будуть!) — за якою адресою їхати гостям!

— 314034, Полтава, вулиця Половки, 72, телефон 4-31-10, телефакс 43620.

Григорій ГРИНЬ.

...РІБЕН
...ИЙ НАГЛЯД

...вої інформації
... в кінці минуло-
...аеропорту Чити
...рофа транспорт-
...н-8. Є людські
...петентні органи
... точну принале-

...асу народився в
... звернулися до
...структора, пер-
...ка генерального
... АНТК імені Ан-
... Семеновича Кі-
...мив, що потерпі-
...ровано ще 30 ро-
...шкенті. На мо-
...фи літак належав
...ній фірмі з Но-
...атастрофі можна
..., якби комерцій-
...не шкодували ко-
...ський нагляд, а
...упівлю літаків та

Сергій ВЛАД.

Ситуація

УЗАКОНИЛИ. А ТАМ РОЗБЕРЕМОСЬ

20 жовтня, під час святкування Дня Харкова, група людей з УНСО (Українська національна самооборона) увірвалась до міськвиконкому, зіпсувала телефонний зв'язок, блокувала міліціонера й намагалася зняти з фронтона російський прапор, піднятий поряд з українським на честь прибуття на свято російської делегації. Після появи на місці подій групи «Беркут» нападники пішли геть.

Інцидент розглянуто на сесії Харківської міськради, де обговорювалось, наскільки протиправні дії УНСО — дуже чи не дуже. Домовились, що «дуже й дуже», і прийняли рішення, де подібні дії засуджено, а УНСО названо незаконною групою. А буквально наступного дня статут цієї групи зареєстровано держадміністрацією, тепер місцева група УНСО — законна громадська організація. Проведено навіть «круглий стіл», де начальник головного адміністративного управління Г. Покроєв сказав: це навіть добре, що міліція діяла стримано і нікого з нападників не забрала. Вдумайтесь: серед білого дня зроблено напад на приміщення центрального органу виконавчої влади двохмільйонного міста — і все тихо. У якій країні після такого міське керівництво залишилось би на своїх постах? Перед тим інцидентом начальник обласного штабу та шеф служби безпеки УНСО вимагали (письмово) від голови Харківської міськради повідомити, за чиїм наказом вивішено «провокаційного» прапора. Депутати розцінили цей демарш як спробу створення політичної поліції, сьогодні — самодіяльної, а завтра? Випадок, між іншим, не перший, все частіше місцеві радикали апелюють до прокуратури, щоб вона розібралася з «антиукраїнською» діяльністю їхніх опонентів.

В інтерв'ю обласному телебаченню начальник штабу УНСО О. Пашун сказав, що його організація має намір допомагати органам правопорядку. «Ми хочемо, щоб на Харківщині й на Україні був порядок». Чому ж харків'яни сприймають УНСО не вельми приязно? Преса винна, відповів начштабу, та й у нас, як у будь-якій організації, є радикально настроєні люди, ото, можливо вони й пішли зривати російський прапор, під впливом емоцій...

Де ж гарантії, що так само «стихійно» вони не громитимуть когось, чиї погляди не збігатимуться з їхніми? І кого приймають до УНСО? Начштабу відповів: намагаємося відбирати дисциплінованих, не п'яниць. Але от приходять молоді люди, просять автомат, гранату, такі досить часто зустрічаються. У процесі роботи ми вирішуватимемо, підходить ця людина чи ні...

Поки вони там розбираються, можливий інший конфлікт. Партія соціалістів та ветерани подали заявку на проведення 7 листопада мітингу на площі Свободи. Міські власті мітинг дозволили. Перед цим крайовий Рух та УНСО ультимативно заклика ли не дозволяти такого мітингу. А потім крайовий Рух подав властям заявку на проведення свого мітингу пам'яті жертв голодомору — у той же самий час і на тому ж самому місці.

Цікава може вийти зустріч.

Нісон РОЙТМАН.
Харків.

Хто замінить міняй...

Інтерв'ю з-під поли

Він зупиняє свою машину, не «Мерседеса» і навіть не «Волгу», й пропонує зазирнути до кав'ярні, бо за цілий день «на точці» здорово зголоднів. Завсідники кав'ярні вітаються з нами, і я питаю: «Невже це база відпочинку міняйл?»

— Боже збав! Я б сюди й не поткнувся, вони за день так остогидли. Просто знайомі хлопці. Якщо хтось підійде, ти мовчи, що журналістка. А в статті назвеш мене Васею.

— Вась, як стати валютним міняйлом?

— Найперше, потрібен стартовий капітал і постійне місце. Починати можна, якщо маєш не менше трьохсот доларів США і відповідну суму купонів за курсом.

— А курс встановлюється штучно?

— Певною мірою. Про купівельну й продажну ціну домовляються між собою міняйли. Продажна ціна завжди на 25—40 порядків вища за купівельну. Купуєш долар за 480 купонів, а продаєш за 510. Так за день можна зробити 10—15 тисяч купонів.

— І люди згодні купувати за такою ціною?

— А куди їм подітися, якщо раптом негайно треба ВКВ? Держава надто бідна, щоб проводити повноцінний обмін. Комерційний банк, наскільки мені відомо, лиш скуповує валюту, і значно дешевше, ніж ми. Тому покупців вистачає.

— А продавців вистачить? Хоч по одному на кожного міняйла?

— Не бракує. Люди їздять за кордон, привозять ВКВ, хочуть обміняти. Приходить багато іноземців, особливо студентів, які люблять шляхетно торгуватися, з ними домовитися легше, ніж з нашими. Продавши долар, такий студент може нормально прожити день чи й два.

— Що вигідніше: купувати чи продавати валюту?

— Курс долара прямує до семисот купо... краще купува... залежить від ... стей.

— Коли до... чому у валю... ціни не пада...

— Бо гама... також напові... тою, перева... Польщі, де ... приватні кант... жна поміняти ... ри за держа... шую)) курсо... ше. Правда, ... подорожчав, ... Польщі стают...

— Васю, н... гато начальн...

— Спитай ... профспілка. ... на себе. Спла... ларів 30 на ... це і ніхто те... окрім заїжд... міліції. До р... нім часом по... ти гайки. ... Львові не мо... чити жодного... працював би ... те ж буде й... ж то держав... замінити мін...

— З міліц...

Ракурс

ЇЇ СУКНЯ СПОДОБАЛАСЯ ДРУЖИНІ ФРАНЦУЗЬКОГО ПОСЛА

Олександра Дніпровська народилася й живе у селищі Жовтневе Миколаївської області — й без жодних протекцій побувала в Парижі, на міжнародному конкурсі молодих стилістів моди, причому на чолі групи, і мала там, у Парижі, неабиякий успіх.

Звісно, після всього важко знову занурюватись у повсякденні турботи про хліб насущний і творити у своїй уяві щось неземне, красиве, неповторне.

Але вона — творить!

Фото Бориса РИБАКОВА.

Реалії

БА...

Нещодавно ... дання Терноп... держадмініст... розглядалося ... ності бартер... значалося, щ... ріод видано ... дві тисячі л... проконтролю... операцій на... мо, об'єдна... отримало цу... го обміну на... кистану, одн... дукцію чере... фірму «Едля... ступник глав... жавної ад... Андрушків ві... цукор і спир... ни відправля... ні країни бе... ролю.

Справжній ... ному рівні, ... засіданні, ... Федерація. ... куються ваго... ним товаром... відправлених... крали у Гру...

Коротко

ЧИ ЗМІНИТЬ ЗІР НАШІ ПОГЛЯДИ!

У Торгово-промисловій палаті України дюжина відомих європейських фірм, серед яких такі гранди, як «Карл Цейсс Йєна» та «Кеннон», відкрили виставку новітнього обладнання в галузі офтальмології, яка пройде під девізом «Усе довкруг ока». Спеціалісти стверджують, що, запозичивши їхній досвід можна значно покращити зір людини.

Сергій КУМЕДНИЙ.
Київ.

ЩЕ ОДИН КРАНИК

Зовнішньоторговельна фірма «Донбас — Укрімпекс» провела переговори з діловими колами Лівану, результатом яких стала домовленість щодо постачання на Донеччину бензину.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

ГЕНЕРАЛ ЛЮБИВ ЦУКОР

Порушено кримінальну справу проти генерала Ачкуріна, який очолював льотне училище у системі ДТСААФ. Генерала звинувачують у зловживанні службовим становищем — зокрема, у вивезенні з України навчальними літаками великої кількості цукру та інших продуктів без ліцензій.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

ЗБУДУВАЛИ РИНОК

Новий критий ринок, який міняв господарів і будувався не один рік з довгими перервами, спромоглася ввести у дію міська влада на чолі з новим мером міста Дмитром Дворкісом. А жителі мікрорайону «Вишенька» нарешті можуть скористатися новою трамвайною лінією, яку так само будували не один рік.

Мар'ян СТАНОВИЧ.
Вінниця.

Факт і ко...

В ЛА...

Переді ... кількох дні... малих діте... життів, у ... на Закарпа... кому, не ст...

Говорить... ГУПО МВС...

— Ви, ... увагу — г... тодітних сі... яким нині ... надто — н... за дитсадо... діти зали... їхні батьки... дини ранку... ті. Тим час... служба на ... розорена, ... ти — з м... Очевидно, ... рятувати д... мої пожеж... ше, і не са... у цих поже... бокий соц... підтекст.

приймачі, ма-
ральні машини
);
естиційна кор-

лів «Пежо».

самовари);
ОЗАЗ (автомо-

овні добродії!
топаді тут мо-
а. Пропозиції

і потереї за
Затин надси-
, де зуєте:

ФОРМИЛО ПЕ-

рахунок міс-
Щось вдалося
мане поховала

етвор я на
кретни адре-
товари має ви-
сь і самі то-
и, велосипеди,
ременчуцькою
ки — з ком-
трикотаж — з
жаль, сьогод-
о. Але рано чи
немось
і узі ту-
му по економі-
кризу зможе
здорове суспі-
воно без спо-
не стане.
уть однодумці
за якою адре-
!
олтава, вулиця
лефон 4-31-10,

рій ГРИНЬ.

чемо, щоб на
України був
ж харків'я-
УНСО не ве-
Преса винна,
табу, та й у
якій організа-
настроєні
ливо вони й
російський
ивом емоцій...
і, що так са-
вони не гро-
ь, чиї погляди
з їхніми? І
до УНСО? Я
овів: намагає-
дисципліно-
ись. Але от
ді люди, про-
гранату, такі
зустрічаються.
ти ми вирішу-
одити ця лю-

там розбираю-
інший конф-
оціалістів та
ти заявку на
листопада мі-
Свободи. Мі-
ловий Рух та
ивно заклика-
такого мі-
крайовий Рух
заявку на про-
мітингу пам'я-
домору — у
ас і на тому

вийти зуст-

РОЙТМАН.

Хто замінить міняйла?

Інтерв'ю з-під поли

Він зупиняє свою машину, не «Мерседеса» і навіть не «Волгу», й пропонує зазирнути до кав'ярні, бо за цілий день «на точці» здорово зголоднів. Завсідники кав'ярні вітаються з нами, і я питаю: «Невже це база відпочинку міняйл?»

— Боже збав! Я б сюди й не поткнувся, вони за день так остогидли. Просто знайомі хлопці. Якщо хтось підійде, ти мовчи, що журналістка. А в статті назвеш мене Васею.

— Вась, як стати валютним міняйлом?

— Найперше, потрібен стартовий капітал і постійне місце. Починати можна, якщо маєш не менше трьохсот доларів США і відповідну суму купонів за курсом.

— А курс встановлюється штучно?

— Певною мірою. Про купівельну й продажну ціну домовляються між собою міняйли. Продажна ціна завжди на 25—40 порядків вища за купівельну. Купуєш долар за 480 купонів, а продаєш за 510. Так за день можна зробити 10—15 тисяч купонів.

— І люди згодні купувати за такою ціною?

— А куди їм подітися, якщо раптом негайно треба ВКВ? Держава надто бідна, щоб проводити повноцінний обмін. Комерційний банк, наскільки мені відомо, лиш скуповує валюту, і значно дешевше, ніж ми. Тому покупців вистачає.

— А продавців вистачить? Хоч по одному на кожного міняйла?

— Не бракує. Люди їздять за кордон, привозять ВКВ, хочуть обміняти. Приходить багато іноземців, особливо студентів, які люблять шляхетно торгуватися, з ними домовитися легше, ніж з нашими. Продавши долар, такий студент може нормально прожити день чи й два.

— Що вигідніше: купувати чи продавати валюту?

— Курс долара прямує до семисот купонів, то, мабуть, краще купувати, але це вже залежить від твоїх можливостей.

— Коли долар дорожчає, чому у валютних магазинах ціни не падають?

— Бо гаманці громадян також наповнюються валютою, переважно, завдяки Польщі, де давно відкриті приватні кантори, в яких можна поміняти злоті на долари за державним (наголошую)) курсом, а це дешевше. Правда, долар і там вже подорожчав, «турпоїздки» до Польщі стають невигідними.

— Васю, над міняйлом багато начальників?

— Спитай ще, чи є у нас профспілка. Міняйло працює на себе. Сплачуєш рекету доларів 30 на тиждень за місце і ніхто тебе не чіпатиме, окрім заїжджого рекету чи міліції. До речі, вона останнім часом почала закручувати гайки. Місяць тому у Львові не можна було побачити жодного міняйла, що працював би відкрито. Боюсь, те ж буде й у Києві. Якби ж то держава справді могла замінити міняйл!

— З міліцією ясно, а як що навідується заїжджий рекет?

— Свій рідний нізащо тебе не захищатиме. Кожен викручується сам. Іноді «колеги» підставляють одне одного, мовляв ідіть трусіть його, він багатший.

— Що ти порадиш, аби мене, скажімо, не ошукали під час купівлі-продажу?

— Справжній міняйло не дуритиме, бо дбає про свій престиж. Але нема гарантії, що ти не натрапиш на заїжджого шахрая. Порада перша: якщо ти не спец, краще купуй одразу невелику суму дрібними купюрами — якщо навіть обдурять, втратиш небагато, та й дрібні купюри рідко підробляють. Порада друга: міняйли люблять мати справу з сотнями, саме ці купюри найчастіше бувають фальшивими. Третє: краще мати хоч трохи знайомого міняйла. Четверте: уважно перераховуй гроші, не бери запакованих пачок. Якщо міняйло здається підозрілим, краще облиш його, навіть якщо він пропонує дуже вигідний обмін, це улюблений метод шахраїв. Якщо ж тебе все-таки обдурили, не ходи до міліції, вона все одно не допоможе...

Вела розмову
Наталя ФІЛІПЧУК.
Київ.

Так і живемо

КОЛИ ЛЕНІН ПЕРЕМАГАЄ ШЕВЧЕНКА

Щойно сесія КОРЮКІВСЬКОЇ міськради перейменувала центральну вулицю — імені Шевченка у вулицю імені Леніна.

Ім'я Кобзаря повернули вулиці під час цьогорічного Шевченківського дня на Чернігівщині. Так вона називалася раніше. Як стало відомо, група агітаторів-ленінців у жовтні пішла по хатах: «Хочеш, бабко, платити 175 купонів за перейменування вулиці? Ні? Тоді підписуйся за вулицю імені Леніна...» 202 зібраних підписи оформили як звернення до міської Ради. Частина депутатів звернулася до прокуратури з протестом.

У ЧЕРНІГОВІ відбулися установчі збори міської організації Соцпартії України. Створено координаційну раду по об'єднанню осередків СПУ в обласну організацію. «Ми будемо протидіяти будь-яким спробам встановити диктатуру тих чи інших політичних сил, виступати за відміну антиконституційного указу про заборону Компартії України, рівний доступ до засобів масової інформації всіх партій...» — говориться у прийнятій заяві. Обласне радіо, звернувши увагу слухачів на соціалістичну «програму надзвичайних дій», закликало чернігівчан бути пильними і пам'ятати 1917-й рік.

Сергій
ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Ракурс

ЇЇ СУКНЯ СПОДОБАЛАСЯ ДРУЖИНІ ФРАНЦУЗЬКОГО ПОСЛА

Олександра Дніпровська народилася й живе у селищі Жовтневе Миколаївської області — й без жодних протекцій побувала в Парижі, на міжнародному конкурсі молодих стилістів моди, причому на чолі групи, і мала там, у Парижі, неабиякий успіх.

Звісно, після всього важко знову занурюватись у повсякденні турботи про хліб насущний і творити у своїй уяві щось неземне, красиве, неповторне.

Але вона — творить!

Фото Бориса РИБАКОВА.

Реалії

БАРТЕРНИЙ РЕКЕТ

Нещодавно відбулося засідання Тернопільської обласної держадміністрації, на якому розглядалося питання ефективності бартерних операцій. Відзначалося, що за короткий період видано на бартер понад дві тисячі ліцензій — тому проконтролювати доцільність операцій надто важко. Скажімо, об'єднання «Текстерно» отримало цукор для бартерного обміну на бавовну з Узбекистану, однак отримує продукцію через посередницьку фірму «Едлянд» з Австрії. Заступник глави обласної державної адміністрації Богдан Андрущків відзначав також, що цукор і спирт з Тернопільщини відправляються у зарубіжні країни без належного контролю.

Справжній рекет на державному рівні, відзначалося на засіданні, чинить Російська Федерація. На кордонах блокуються вагони з уже оплаченим товаром. Три вагони шин, відправлених з Вірменії, розікрали у Грузії. Та й у рідній Україні завернули «наліво» кілька вагонів акумуляторів, відправлених тернопільчанам з Болгарії. Про жахливі речі розповів голова облспоживспілки пан Богдан Сорока. Він заявив, що в Росії до якого міністерства не звернешся, почуєш: «Даєш десять процентів «на лапу» — отримаєш!» А рахунки в операціях ідуть на мільйони. Оскільки Україна так чи інакше у всьому йде за Росією, то ці тенденції з'явилися і у нас. Правда, за «послуги» беруть дещо менше: «лише» п'ять процентів. Прийнято рішення проінформувати Президента і Прем'єр-міністра України про становище, яке склалося.

Держадміністрація виробила програму впорядкування бартерних операцій, заощадження спирту і цукру на пік економічної кризи, який, за розрахунками місцевих фахівців, має наступити навесні 1993 року.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Тернопіль.

Коротко

ЧИ ЗМІНИТЬ ЗІР НАШІ ПОГЛЯДИ?

У Торгово-промисловій палаті України дюжина відомих європейських фірм, серед яких такі гранди, як «Карл Цейсс Йєна» та «Кеннон», відкрили виставку новітнього обладнання в галузі офтальмології, яка пройде під девізом «Усе довкруг ока». Спеціалісти стверджують, що, запозичивши їхній досвід можна значно покращити зір людини.

Київ. **Сергій КУМЕДНИЙ.**

ЩЕ ОДИН КРАНИК

Зовнішньоторговельна фірма «Донбас — Укрімпекс» провела переговори з діловими колами Лівану, результатом яких стала домовленість щодо постачання на Донеччину бензину.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

ГЕНЕРАЛ ЛЮБИВ ЦУКОР

Порушено кримінальну справу проти генерала Ачкуріна, який очолював льотне училище у системі ДТСААФ. Генерала звинувачують у зловживанні службовим становищем — зокрема, у вивезенні з України навчальними літаками великої кількості цукру та інших продуктів без ліцензій.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

ЗБУДУВАЛИ РИНОК

Новий критий ринок, який міняв господарів і будувався не один рік з довгими перервами, спромоглася ввести у дію міська влада на чолі з новим мером міста Дмитром Дворкісом. А жителі мікрорайону «Вишенька» нарешті можуть скористатися новою трамвайною лінією, яку так само будували не один рік.

Вінниця. **Мар'ян СТАНОВИЧ.**

Факт і коментар

В ЛАПАХ «ЧЕРВОНОГО ПІВНЯ»

Переді мною — жахлива статистика: протягом останніх кількох днів жовтня на Україні у вогні пожеж загинуло 18 малих дітей. У Дніпропетровську дві пожежі забрали п'ять життів, у Нових Петрівцях на Київщині та в Лопухові на Закарпатті — по двоє, а на Миколаївщині, в селі Троїцькому, не стало одразу чотирьох дітей в одній хаті.

Говорить начальник Центру протипожежної пропаганди ГУПО МВС України підполковник Іван ФАЛАТ:

— Ви, мабуть, звернули увагу — гинуть діти з багатодітних сімей, тобто тих, яким нині особливо скрутно, надто — на селі, бо платити за дитсадок — дорого, тож діти залишаються вдома, а їхні батьки часто з п'ятої години ранку — вже на роботі. Тим часом протипожежна служба на місцях практично розорена, скорочено її штати — з метою «економії»! Очевидно, треба починати рятувати дітей не під час самої пожежі, а набагато раніше, і не самим пожежним, бо у цих пожеж, як бачите, глибокий соціально-економічний підтекст. Ми зверталися з доповідними записками до Міністерства освіти, до представників Президента в областях, наголошували, що тут потрібен цілий комплекс запобіжних заходів за участю різних служб. Конкретних відповідей не одержали, та, боюсь, і не одержимо, доки не буде прийнято Закон України про пожежну безпеку. Поки що ж ми керуємося не Законом, а відомчими правилами, маючи під рукою техніку на рівні 30-х років. За таких умов запобігти трагедії важко, знайти винних — практично неможливо. А діти — гинуть.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Проблема

БЕЗ МАЯКА В ТУМАНІ

можуть опинитися судна у Дніпровсько-Бузькому лимані та на підході до нього. Саме такий «сюрприз» пообіцяли піднести 16 листопада нинішнього року працівники гідрографічної служби в/ч 81262, які пильнують тут безпеку судноплавства. Чим же викликана загроза страйку? Вкрай низькими заробітками (посадові оклади тут від 1300 до 3500 карбованців), побутовою невлаштованістю, неувагою до нагальних проблем гідрографів з боку командування Чорноморського флоту, якому ця частина підпорядкована.

На своїх зборах морські гідрографи виробили пакет вимог, вирішивши направити їх Президентові України та командуванню Чорноморського флоту. Серед них такі: втричі підвищити заробітну плату, довівши її до рівня, на якому утримується плата цивільних працівників морського флоту України; встановити мінімальну відпустку терміном у 21 робочий день, як це передбачено законодавством України; розв'язати проблеми забезпечення житлом, спецодягом службовців плавзасобів та маяків. Вимагають гідрографи і визначити юридичну підпорядкованість своєї служби, бо досі, хоч і розташовані на території України, виконують вказівки із Москви. А ось постачанням деякими необхідними для забезпечення її життєдіяльності ресурсами не займається, по суті, ніхто — ні Київ, ні Москва, ні Севастополь.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв — Одеса.

ПИСАТИ про ситуацію, що склалася на дніпропетровському комерційно-посередницькому підприємстві «Дніпрошляхпостач» одночасно і легко і складно. Складно тому, що відбулося вже кілька судових засідань у різних судах окрім одного: того, що мало б або спростувати, або підтвердити звинувачення, висунуте слідчими органами проти одного з «героїв» розповіді. А отже, статтю цю можуть розцінити як спробу тиску на інстанції. Тому й наводитиму з дозволу слідчого тільки, так би мовити, голі факти, підтверджені документами, які суд поки що з невідомих причин розглянути не може.

А легко писати тому, що шість томів справи № 03001 все-таки є. В них безліч документів з підписами відповідальних осіб, а також звинувачення у зловживанні службовим становищем та підробці документів (ч. 2 ст. 165 та ст. 172 КК України) на адресу нинішнього директора «Дніпрошляхпостачу» В. Алексєєнка. А раніше були звинувачення за ст. 86 «прим» (розкрадання в особливо великих розмірах), згідно з яким Алексєєнка спершу звільнили з роботи, а потім, не дочекавшись одного суду, знову поновили за рішенням іншого на керівній роботі. Затe «з'явився» ще один директор С. Пугач якого спершу призначили в зв'язку із звільненням попередника, підписали з ним навіть відповідний контракт, а потім звільнили «в нікуди», бо поновили В. Алексєєнка. С. Пугач і звернувся до редакції по допомогу і з проханням розібратися.

Конфліктна ситуація

Коли закон схожий на беззаконня,

або Коли нема господаря, ним хоче бути кожний. Але не виходить

1. ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЯ

Дуже просто. Кілька років тому «Дніпрошляхпостач» (тоді ще матеріально-технічна база союзного підпорядкування) посилає на ВО «Бєлазавто МАЗ» до Мінська два старі автомобілі МАЗ-500А на капітальний ремонт і переобладнання. На заводі проводять відповідні роботи, і до Дніпропетровська повертаються теж два автомобілі. Але вже не старої марки, а нової — МАЗ-6303, супертягачі експериментальної моделі, серійного випуску якої взагалі не було. Разом з ними й автомобіль марки УАЗ.

Директор В. Алексєєнко та головбух М. Шварц вирішують машини продати й реалізовують один новий МАЗ тресту ресторанів залізниці за 20 тисяч карбованців, а другий — кооперативові «Ритм», створеному при базі, за... 1,5 тисячі карбованців. Власником тягача стає працівник кооперативу Валентин Алексєєнко, рідний брат... директора. За суто символічну ціну збувають і УАЗ тому ж таки кооперативові.

Ревізія, а затим слідчий слідчого відділу Придніпровського УВС на транспорті майор міліції А. Личкатий встановлюють своє: оборудка з кооперативом була не зовсім законна, бо неправильно оформили документи на МАЗи, штучно занизили їхню вартість, не зарахувавши до основних фондів і відповідно списавши витрати на ремонт як амортизаційні відрахування.

Слідство встановило, що МАЗ-500А неможливо відремонтувати так, щоб з них вийшли МАЗ-6303, бо це зовсім різні моделі. А отже, після прибуття на базу треба було, згідно з бухгалтерськими документами, завести на нові автомобілі нові облікові картки, занести їх до основних виробничих фондів і, виходячи з цього, вираховувати їхню нову вартість під час продажу. Як наслідок, слідство дійшло висновку: було підроблено документацію, і на рахунок бази не надійшло 15,7 тисячі карбованців, а до держбюджету — 38,06 тисячі карбованців. А звідси й на той час «підрозстрільна» стаття 86 «прим». Крім того, слідство встановило й таке: бухгалтер М. Шварц під час обрахунків вартості МАЗ-6303 для продажу кооперативу кілометраж пробігу встановила «зі стелі» в 915 тисяч кілометрів замість 21 тисячі, як показував лічильник. Після цього й вийшла ота сміхотворна сума в 1,5 тисячі карбованців, які сплатив кооператив, бо вартість автомобіля визначають, перемножуючи її на кілометраж пробігу...

Як наслідок, на В. Алексєєнка та М. Шварц завели справу, обвинувачення підтримала Придніпровська транспортна прокуратура, і директора на час слідства, до суду, звільнили 9 липня 1991 року з посади. На вимогу слідчого. Зробив це ще союзний начальник управління з ремонту рухомого складу і виробництва запчастин МШС СРСР Ю. Краснов. Мав відбутися суд. Але...

2. ЩО БУЛО ДАЛІ

Відбулося, як у фільмах «про мафію», та ще й ускладнене «шлюборозлучним» процесом України з Союзом та особистими стосунками між людьми. По-перше, база переходить під юрисдикцію України і в березні цього року перереєстровується при Дніпропетровській міськраді як «Дніпрошляхпостач». Ще раніше, в листопаді минулого року, новий директор бази С. Пугач укладає контракт на чотири роки про своє директорство з Фондом державного майна України. І працював.

По-друге, у січні 1992 року відбувся обласний суд, який розглянув справу Алексєєнка — Шварц і... змінює статті обвинувачення, бо змінилася економічна ситуація, почалася інфляція, а отже, приховані 53 тисячі карбованців уже не «тягнуть» на розкрадання у великих розмірах і кваліфікуються як «комерція». Справу повертають на дослідування, але вже до Красногвардійського райнарсуду Дніпропетровська. Наглядати за справою тепер призначили Дніпропетровську транспортну прокуратуру, яка за рангом нижча за Придніпровську, теж транспортну, прокуратуру.

Райнарсуд, навіть не дійшовши до власне судового засідання і не повідомивши відповідного прокурора, на розпорядчому засіданні 18 червня цього року, на заяву адвоката потерпілого, відправляє справу слідчому знову на дослідування.

І нарешті сам потерпілий В. Алексєєнко, якого звільнили з роботи водієм на «Дніпрошляхпостачі» в квітні цього року, у серпні звертається за місцем проживання до Самарського райнарсуду Дніпропетровська, і суд 12 серпня постановив поновити його на роботі на посаді... директора. А зробити це мала «Укрзалізниця», новостворене об'єднання залізниць України, в розпорядження якого Фонд держмайна республіки передав «Дніпрошляхпостач». Через шість днів «Укрзалізниця» своїм наказом призначила В. Алексєєнка директором, а 1 вересня уклала з ним контракт на п'ять років. Крім того, Старокиївський райнарсуд Києва (за місцем перебування «Укрзалізниці») постановив виплатити В. Алексєєнку зарплату за місяці вимушеного прогулу, і головбух «Дніпрошляхпостачу» М. Шварц, яку не звільнили з посади до закінчення слідства, 15 вересня 1992 року виплатила 25,12 тисячі карбованців. В. Алексєєнко, обійнявши посаду, звільнив С. Пугача з роботи. Одне слово, від усього цього голова йшла обертом, тому треба було їхати на місце.

3. ВІЗИТ ДО ДНІПРОПЕТРОВСЬКА

Вийшов не візит до міста, а обхід усіх, хто причетний до справи. Їх цікаво було послухати. На «Дніпрошляхпостачі» дізнався про те, що В. Алексєєнко і С. Пугач — колишні друзі, які навіть дачу й досі мають під одним дахом. Як керівники, вони викликають у підлеглих різні, нерідко протилежні, думки, але загальна думка така: дайте нам працювати, то не наша справа — суперечка двох начальників. Багато є прихильників у С. Пугача, якого вважають «м'якою людиною, яка вміє працювати». В. Алексєєнка характеризували як «крутого, але коли слово дасть, то не відступиться». Сам В. Алексєєнко вважає себе «жертвою невідомих підводних течій» і переконаний, що відновлено справедливість. «На Пугача бруду лити не буду, хоча є нюанси», — рішуче заявив він мені.

Головбух М. Шварц теж переконана, що стала «жертвою гризні» двох босів «за корито». Про неї саму місцева газета «Днепр вечерний» (29 січня 1991 року) написала, що головбух колись ледве уникла ув'язнення, коли один з попередніх директорів «загримів» на 14 років. М. Шварц нібито сказала кореспондентові газети, який ще раніше разом з міліцією перевіряв базу: «Нічого! П'ять років про мене знав увесь Радянський Союз. Я якось вижила»...

Придніпровський транспортний прокурор В. Рябчинський, який спершу підтримав обвинувачення В. Алексєєнка за статтею 86 «прим» і його звільнення з посади директора, а потім у квітні цього року розпорядився скасувати цей запобіжний засіб щодо колишнього директора, теж переконував мене, що все зроблено згідно з законами. Я не мав і не маю нічого проти, але спокою не дає зустріч із слідчим А. Личкатим. Майор з понад 20-річним стажем слідчої роботи тримає у своєму сейфі шість томів справи і відверто ображений на Красногвардійський райнарсуд, бо справу йому повернули на дослідування, за його словами, навіть не ознайомившись з нею. А ще абсурдніші, на його думку, мотиви такого кроку: мовляв, нема нормативних актів, які відрізняли б капітальний ремонт від виготовлення нових автомобілів (оте переобладнання в Мінську одних автомобілів на інші). «Таких актів нема й сьогодні, але ж у справі є висновки експертів про те, що було виготовлення нових автомобілів. Є акт про те, що старі списали на металобрухт (№ 274 за 19 травня 1988 року)», — переконував він мене. І дав зачитати відповідь на запит суду з ВО «Бєлазавто МАЗ» № 130-35/1044 від 25 квітня 1991 року. В ній за підписом технічного директора мінського заводу Г. Ісаєвича значиться: «конструктивні відмінності автомобіля МАЗ-500А від автомобіля МАЗ-6303 значні, і переобладнання першого на другий рівнозначне виготовленню нового». А отже, автомобілі на базу повернулися таки нові, і злочин був, переконаний А. Личкатий. А суд? Суд — ні. Не переконали суддів і висновки кількох незалежних експертів, які підтвердили слова мінських автомобілебудівників. А. Личкатому, за його словами, пропонували інші посади, аби тільки «забув» про справу, але він затявся довести її до кінця: честь професіонала вимагає. А отже...

4. ВИСНОВКИ

По-перше, особисто я ніяк не міг позбутися думки, що з розгляданням справи зволікають навмисне. (А слідчий у цьому переконаний). Я ж, коли не слухати розмови на тему «все схвачено, за все заплачено», резонів у зволіканні не знайшов, але правоохоронних органів Дніпропетровська, окрім слідчого, не зрозумів.

По-друге, законних перешкод для відновлення В. Алексєєнка на посаді директора, за словами прокурора В. Рябчинського, нема, його відновив суд. Але ж відновили його на керівну посаду, де за відповідних умов і бажання можна й далі зловживати службовим становищем. І Самарський райнарсуд, як на мене, міг би глибше ознайомитися з минулим того, кого він захистив. Адже за підсумками ще союзної перевірки в червні 1990 року В. Алексєєнку за використання гостродефіцитних товарів не за призначенням було суворо вказано і попереджено, що в разі повторення його звільнять з роботи, а М. Шварц оголошено сувору догану за викривлення звітів. Якщо ж інший суд доведе, що були підробка чи зловживання службовим становищем, то хто може заперечити, що це вже не певна лінія поведінки службових осіб. Тож потрібно прискорити судовий розгляд і визначитися: або — або.

По-третє, абсолютно незрозуміла позиція «Укрзалізниці»: не розірвавши контракт з одним (С. Пугачем) і навіть не попередивши його офіційно про звільнення, укладає контракт з іншим (В. Алексєєнком). Це тоді, як вдалося з'ясувати, коли в «Укрзалізниці» готується об'єднання таких баз, як «Дніпрошляхпостач», в одне ціле під керівництвом віце-президента Ю. Момота. Складається таке враження, що його не цікавить, хто керуватиме базами. А жаль, навіть віце-президент мав би, на мою думку, поцікавитися. Бо можуть, вибачте, красти. Але зі мною Ю. Момот говорити відмовився.

І ще одне, останнє. Я не звинувачую В. Алексєєнка і не захищаю С. Пугача, а тільки наголошую, що останній не перебуває під слідством і ні в чому не запідозрений. Крім того, на мій погляд, усім керівникам, і «Укрзалізниці», і різним прокуратурам, куди надіслав скарги С. Пугач, може, треба було б прислухатися до рядових працівників «Дніпрошляхпостачу». А вони говорять, що не зайве було б приїхати на базу незалежній комісії і все з'ясувати. Та й слідчий А. Личкатий каже: не довіряють мені, нехай присилають незалежного слідчого. Воно й справді, а чому б і ні: час такий, що кожен не проти «золоту рибку» зловити. Крім того, С. Пугач подав касаційну скаргу до суду про своє поновлення на роботі. Що буде, як і його поновлять? Хто тоді господар? Який закон і які люди?

Володимир СКАЧКО.
Дніпропетровськ — Київ.

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

ЧЕТВЕРТА ВЛАДА: ПРАВА Й ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

Не може залишити нас байдужим правовий нігілізм значної частини населення. У багато чому він пояснюється елементарним незнанням Конституції і законів. І це зрозуміло, бо ніде не викладається право в такому обсягу, який необхідний кожному громадянину, щоб він не був сліпий перед численністю прийнятих Верховною Радою України законодавчих актів. Не кажучи про подальшу роботу по прийняттю все нових і нових законів, адже ми стали на шлях розбудови незалежної, демократичної, правової держави.

І та обставина, що з одного боку обмежене вивчення, а з іншого наростає масив нових законів, свідчить про необхідність інтенсивного процесу пропаганди і роз'яснення законів. Певну частину цієї роботи можуть на себе взяти засоби масової інформації.

Актуальною, а отже інформаційно цінною є проблематика економічних перетворень, духовного відродження, міжнародного життя.

Я рішучий прихильник державної підтримки, регулювання інформаційних процесів в Україні. Але підтримки, якщо під цим регулюванням мається на меті не втручання у внутріредакційні, організаційно-економічні процеси чи тематику видань, а забезпечення засобам масової інформації єдиної правової основи, створення рівних можливостей для становлення видань у період перехідної економіки. В той же час я проти того, щоб державна підтримка полягала в державному утриманні преси на пайку.

І ще одне, на мою думку, суттєве. Якщо ми говоримо про необхідність державної підтримки преси в нинішніх складних умовах, то, очевидно, правомірним є і питання про підтримку і з вашого боку. Маю на увазі те, що і четверта влада, як і три попередні, повинна служити інтересам державотворення, інтересам українського народу.

І щоб якось цю тему завершити, хотів би звернутися до історії журналістики взагалі. На кожному історичному етапі у будь-якому суспільстві на передній план виступали імена політиків, журналістів, публіцистів. Є таке ім'я — є і газета. Немає імені — немає і газети. Немає і радіовиступу. Немає і телепередачі.

Наші люди вже усіляких гасел начулися, і з правого боку, і з лівого. Та і із центру. І не треба їх мати за дітей. Суспільство вже пережило хворобу мітингування і прагне вдумливого, переконливого співбесідника. З цього і повинні, як на мене, починатися вільні, широко розгалужені, авторитетні і глибоко відповідальні преса, радіо, телебачення. І сьогодні вся суть державної політики щодо преси має полягати не в тому, щоб створити слухняні відповідним державним структурам видання, а щоб законодавчо забезпечити їм статус демократичних інститутів, інформація котрих ставала би насущним хлібом суспільства. І тоді термін «четверта влада» частіше б вживався не в іронічному плані, а у фактичному. Бо недарма мудрі кажуть: хто володіє інформацією — той володіє ситуацією. Побільше напрацьовуйте інформації, яка б підносила пресу до владних вершин. А як це зробити? На це запитання, очевидно, відповіді дасть нинішня науково-практична конференція.

Широкий тематичний діапазон преси і безмежне поле її впливу. Але до якої би теми зверталася газета, радіо чи телебачення — економіка, політика, внутрішні чи міжнародні питання, які би аудиторії були адресовані слова, — правда і справедливість, імпульси до творчості, до старанної праці на власне державну користь, для людей, для народу, мають бути запрограмовані найперед усім, як тільки журналіст береться за перо.

Цілком зрозуміло, що сьогодні гостро стоїть питання підготовки журналістських кадрів, правової регуляції діяльності засобів масової інформації. Дещо у цьому плані роблять комісії Верховної Ради. Зараз прийнято Закон «Про інформацію» і допрацьовується Закон «Про пресу», які цілком торкаються і засобів масової інформації. В роботі ще 10 законопроектів. Але участь у цій роботі журналістів явно недостатня. Може варто продумати питання про створення в Україні наукового центру дослідження проблем масової комунікації. Бо робота ця явно не під силу кільком десяткам викладачів двох в Україні факультетів журналістики університетів, зайнятих переважно педагогічною роботою.

Та і про підвищення професійних якостей наших журналістів треба нам з вами серйозніше думати. В журналістиці, на мій погляд, повинно цінуватися: компетентність, ерудиція, оперативність, людська порядність, високі моральні якості, повага до людини. Саме професіоналізм, дотримання високих етичних норм може допомогти пресі, радіо і телебаченню позбутися провінціалізму, закомплексованості, піднятися у цьому плані до рівня журналістики цивілізованого світу.

Успіхів вам, шановні друзі, у вашій благородній і відповідальній справі.

Дякую за увагу і за надану можливість виступити на цій конференції.

Економіка

Україна кредитує зобов'язання Росії перед МВФ

«Голос України» уже торкався («Росію розум не збагне»?, 22 жовтня 1992 року) проблеми, що виникла в україно-російських відносинах у зв'язку із підписаним 9 жовтня (а введеним в дію з 1 жовтня) протоколом наради в Міністерстві економіки Російської Федерації щодо здійснення постачання продукції між Росією, Україною і Республікою Азербайджан у жовтні—грудні 1992 року. Цим протоколом російським підприємствам заборонялося з 1 жовтня 1992 року укладати угоди за прямими зв'язками зі споживачами України та Азербайджану на постачання квотової та ліцензійної продукції. Нещодавно наша делегація зустрілася з делегацією Росії. Із проханням прокоментувати результати зустрічі ми звернулись до її учасника віце-прем'єр-міністра України з питань промисловості та будівництва Василя Євтухова.

— Переговори були плідні, і нашій делегації багато вдалося зробити. Перш за все домоглися скасування постанови, що її прийняли Міністерство економіки, Головний митний комітет та Держресурси Росії щодо припинення економічних зв'язків, починаючи з 1 жовтня. Цей термін особисто Єгор Гайдар переніс на 1 січня. А за цей час нам запропонували ввести якийсь механізм тарифних угод, чи іншими словами, правила гри на кордоні. Вважаю це цілком розумним, і дуже жаль, що наш Митний комітет поки що цього не зробив. Друге — розв'язали питання оплати і постачання нафти в Україну. Але мене дуже здивували й занепокоїли декілька фраз, котрі почув під час переговорів. Тож я хотів би, щоб їх знали промисловці в першу чергу і населення України загалом. Так, у розмові з однією службовою особою Росії я зауважив, що документом про припинення економічних зв'язків з 1 жовтня на лопатки будуть покладені самі ж підприємства Росії. На це член російського уряду (не називатиму прізвища) відповів: «Ну і що...». То що, навіть урядові особи Росії не переживають за збереження своєї промисловості? Більше того, свою позицію він пояснив зобов'язанням перед Міжнародним валютним фондом щодо стримування інфляції. І дуже шкода, що підприємства Росії через ці зобов'язання дуже погано почуватимуться. Але це, зрештою, справа Росії.

Мене ж хвилює в цьому зв'язку інше. Наприклад, з'ясувалося, що в ЦБР заморожені не лише кошти України, а й Казахстану, Білорусі, Грузії та інших республік. А це вже можна витлумачити так, що російський уряд, виконуючи зобов'язання перед МВФ, використовує наші кошти. При цьому, пускаючи їх в оборот, не виплачує жодних відсотків. Тобто можна зробити висновок: Україна кредитує оті зобов'язання Росії перед МВФ. Можливо, я дещо драматизую ситуацію, але нехай мені скажуть, що це не так. А відтак я вважаю, що наш Національний банк вів беззубу політику. От, скажімо, заморозили кошти. Що робить наш Національний банк? Просто звинувачує ЦБР. Але хіба від того стане легше? Адже російський банк проводить ту політику, яка вигідна Росії.

Підсумовуючи наш візит, хочу сказати, що з росіянами можна домовлятися. А те, що вони провадять дещо іншу політику щодо своїх промислових підприємств,— це їхня справа.

Нам, щоб не губити свою економіку, потрібно скористатися з їхнього досвіду і не повторювати помилок. А нашому Національному банку треба дійовіше відстоювати інтереси України.

Записав
Сергій ЛАВРЕНЮК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

НЕДАВНО В ПЕРЕДМІСТІ КИЄВА ПУЩІ-ВОДИЦІ ПРОХОДИВ МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР З ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ. ЙОГО БУЛО ОРГАНІЗОВАНО ДЕРЖАТОМНАГЛЯДОМ УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНИМ КОНЦЕРНОМ «УКРАТОМЕНЕРГОПРОМ» ТА АКАДЕМІЄЮ НАУК УКРАЇНИ ЗА УЧАСТЮ ЯДЕРНОГО ТОВАРИСТВА ФРАНЦІЇ

Атомники зібралися під Києвом...

У РОБОТІ семінару взяли участь науковці у галузі атомної енергетики, експлуатаційники, представники органів нагляду та регулювання Франції, Німеччини, Фінляндії, Чехо-Словаччини, Росії та України.

Обговорювалися проблеми запобігання ядерним аваріям, що можуть статися через неконтрольоване посилення ланцюгової реакції. Саме така аварія призвела до ядерного вибуху реактора на Чорнобильській АЕС. Тож важливість теми семінару поза всяким сумнівом.

Найважливіший показник, який характеризує поведінку ядерного палива в реакторі, фахівці називають реактивністю. Власне, саме їй і був присвячений семінар.

Головний інженер ВО «Чорнобильська АЕС» В. Васильченко розповів про нові методи визначення впливу на реактивність певних чинників, що виникають за межами системи управління реактором. Адже тільки вимірявши той вплив, можна говорити про те, чи здатні системи захисту його компенсувати. Якщо ні, то треба або посилити захист, або відмовитись від такого реактора.

Про заходи щодо запобігання реактивнісним аваріям на німецьких АЕС доповіли фахівці Інституту безпеки ядерних реакторів Німеччини С. Лангенбух і Х. Шефер. Але при цьому не йшлося про зупинку всіх реакторів ВВЕР-440, які в НДР споруджував Радянський Союз. Від них відмовилися скоріше з політичних чи комерційних міркувань. У цьому переконує припинення розпочатого будівництва АЕС і з реактором ВВЕР-1000, який, за словами С. Лангенбуха, цілком може відповідати сучасним вимогам безпеки.

На жаль, не завжди вдавалося заздалегідь, ще за конструкторським столом, передбачити можливу поведінку реактивності за найрізноманітніших ситуацій. М. Натта, який представляв Ядерне товариство Франції, проаналізував аварії на реакторах типу «Супер-Фенікс».

Чимало учасників семінару говорили і про підвищення надійності реакторів ВВЕР, які встановлено на всіх українських АЕС, окрім Чорнобильської. Йшлося і про перспективи створення нових реакторів з підвищеною безпекою.

Втім, промовці не обмежувалися обговоренням реактивнісних аварій, так само, як не обмежуються цим і проблеми атомної енергетики.

Ще на початку семінару президент концерну «Укратоменергопром» М. Уманець назвав серед них негативне ставлення до АЕС громадськості. Директор Інституту проблем безпечного розвитку атомної енергетики Російської академії наук Л. Большов доповів про результати роботи групи науковців, які вивчали причини Чорнобильської катастрофи. Їхні висновки майже не відрізняються від тих, про які повідомили в Парижі ще понад рік тому радянські фахівці. Кандидат технічних наук В. Халіманчук з Інституту ядерних досліджень АН України розповів про свій аналіз причин Чорнобильської катастрофи.

Під час обговорення доповідей було висловлено думку, що, крім реактивності, яка «не існує як субстанція», треба враховувати й точність визначення показників, що на них грунтується її розрахунок. А один з французьких гостей пішов далі суто технічних критеріїв. Він тривалий час досліджував наслідки бомбардувань Хіросіми й Нагасакі і наполягає на тому, що, вивчаючи наслідки аварій на АЕС, треба ще дбати і про зниження захворюваності на лейкемію.

На запитання, що можна вважати за результат семінару, генеральний інспектор Національної енергетичної компанії Франції П. Тангі відповів, що фахівці мають знати, над чим працюють їхні колеги в інших країнах. На семінарі саме й відбулося спільне обговорення загальних проблем і шляхів їх розв'язання.

Атомники України надають семінару більшого значення. Перший заступник голови Держатомнагляду Г. Копчинський пошкодував, що молоді «атомні» структури України поки що не в змозі самотужки вирішити всіх питань з аналізу безпеки АЕС. Допомагають у цьому науковці й колеги з органів нагляду Росії, зростає допомога і від західних колег, особливо французьких. Отже, цей семінар для нас, сказав Г. Копчинський, то велика школа.

Олексій БРЕУС,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

4 листопада — День прикордонника

25 травня цього року Президент України підписав Указ «Про свято «День прикордонника». Відзначатиметься воно щороку 4 листопада — у день прийняття Верховною Радою України в 1991 році Закону «Про прикордонні війська України».

Сьогодні вартові кордону вперше відзначають своє професійне свято. Позаду — рік напруженої праці з охорони і захисту державних кордонів, реформування і становлення прикордонних військ суверенної України. Що вдалося зробити за цей час, яким бачиться прикордонникам майбутнє? Про це в інтерв'ю «Голосові України» розповів перший заступник Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України, начальник штабу прикордонних військ України генерал-майор Віктор БАННИХ.

ДЛЯ ЗЛА КОРДОН НА ЗАМКУ

— Перша річниця — це, мабуть, не святкові фанфари, а той час, коли детально осмислюється пройдений шлях. Які коротко підсумки службової діяльності прикордонних військ України за минулий рік?

— Найголовніший підсумок — це те, що сьогодні Україна має власні прикордонні війська, здатні в повному обсязі ефективно вирішувати поставлені перед ними відповідальні завдання з захисту та охорони рубежів нашої Батьківщини.

За минулий рік вирішено багато поточних і перспективних завдань з реформування і становлення прикордонних військ, котрі організаційно складаються з шести прикордонних загонів, трьох загонів прикордонного контролю, двох окремих морських бригад, авіаційної частини та шести окремих контрольно-пропускних пунктів, що мають сім автотранспортних, тринадцять залізничних, п'ятнадцять морських і п'ять повітряних пунктів пропуску. Нині на східних і північних кордонах іде формування шести нових загонів прикордонного контролю. Для ефективного керівництва цими частинами Державним комітетом у справах охорони державного кордону створено три управління — Північно-Західне, Південне, Південно-Східне у містах Львові, Одесі та Харкові.

Відповідно до сучасної державної політики України Держкомітет розробив нову Концепцію охорони державного кордону і морської економічної зони, реалізація котрої забезпечить надійний захист політичних, економічних, екологічних і правових інтересів України на державному кордоні.

Найважливішою ділянкою діяльності прикордонних військ протягом року була робота з правового оформлення кордонів України. У цьому зв'язку проведено зустрічі з керівництвом прикордонної охорони Польщі, Чехо-Словаччини, Угорщини, Румунії, де узгоджені підходи сторін у підготовці проектів договорів «Про режим державних кордонів, співробітництво і взаємодопомогу з прикордонних питань».

Нині ведеться активна робота з підготовки документів про правове оформлення кордонів з Білоруссю, Росією та Молдовою.

Вдалося нам за рік вирішити також проблему підготовки спеціалістів для прикордонних військ із числа військовослужбовців строкової служби. З цією метою створено спеціальні учбові частини. Не за горами, мабуть, і той час, коли буде сформовано Військовий інститут прикордонних військ, де готуватимуть офіцерські кадри. Поки що кадрові проблеми ми в основному вирішуємо за рахунок переведення на батьківщину із країн СНД офіцерів та прапорщиків — громадян України. На сьогоднішній день у військах прийнято і розміщено близько семисот офіцерів-прикордонників.

— Як відомо, особливо напруженим у службовій діяльності прикордонних військ був весняно-літній період. У першу чергу це пов'язано з організацією охорони державного кордону України з Республікою Молдова...

— Без перебільшення можна сказати, що україно-молдовський кордон став для прикордонних військ серйозним екзаменом на їх зрілість, здатність успішно вирішувати поставлені перед ними завдання. Цей екзамен прикордонники витримали з честю. Заслуга в цьому в першу чергу належить тим солдатам, сержантам, прапорщикам і офіцерам, котрі безпосередньо несуть службу на цій ділянці українського кордону. Це вони, постійно недосипаючи, без вихідних і свят, відчуваючи немалі побутові труднощі, врешті-решт — нерідко ризикуючи життям, тому що постійно перебували на тій лінії, де чітко простежувалась межа між війною і миром, зробили все від них залежне, щоб у повному обсязі виконати завдання, поставлені в президентському Указі. Завдяки їхнім зусиллям забезпечені захист і недоторканність території України, безпека її громадян.

Кажуть, кращими від усяких слів у доказах є факти. А вони такі. За півроку охорони україно-молдовського кордону прикордонники вилучили сотні стволів вогнепальної зброї — автоматів, кулеметів, пістолетів, мисливських рушниць, гранатометів, кілька тисяч патронів, велику кількість холодної та газової зброї, ручних гранат. За цей період на державному кордоні затримано близько двох з половиною тисяч громадян іноземних держав, котрі незаконно намагалися проникнути в Україну, розброєно вісім і не пропущено в нашу країну сім озброєних груп. Разом з органами МВС та Національною гвардією прикордонники відвернули сотні спроб незаконного вивезення з країни промислових і продовольчих товарів, сировини, в тому числі стратегічної, інших матеріальних цінностей.

Величезне навантаження в цей період лежало і на органах управління прикордонних військ, котрими в найкоротші строки було сформовано і розгорнуто на ділянці кордону довжиною більше тисячі кілометрів загони прикордонного контролю, комендатури і застави.

— Значний відбиток на службу прикордонників у цьому регіоні накладали події, що відбувалися в сусідній Молдові. Нині, як відомо, вогнище збройного конфлікту в Придністров'ї ліквідоване, але...

— ...це не означає, що проблем в охороні кордону в українських прикордонників стало менше. Різко активізували свою діяльність торговці зброєю, злочинні групи, а також різного роду «комерсанти», що намагаються нажити собі капітал вивезенням з України дефіцитних товарів, природних ресурсів. Крім того, почастішали випадки розбійного нападу на автотранспорт, грабунки державного та особистого майна. Словом, зведення з україно-молдовського кордону усе ще надходять тривожні.

— Судячи з усього, повний спокій у цьому регіоні настане не скоро. А як складається обстановка на інших ділянках державного кордону України?

— На жаль, і на інших ділянках обстановка не менш напружена. Останнім часом до не бачених раніше розмірів збільшився потік порушників кордону, контрабандистів, торговців зброєю, наркотиками. З кожним днем зростає кількість спроб незаконного вивезення з України її природних ресурсів, цінної сировини, інших багатств держави. Щоб не бути голослівним, наведу такі цифри: за минулий рік при спробі нелегального переходу кордону затримано майже півтори тисячі чоловік, прикордонні наряди вилучили контрабандного товару на суму близько шести мільйонів карбованців, більше тисячі одиниць вогнепальної та газової зброї, близько чотирьох кілограмів наркотиків. За цей період оформлено і пропущено через кордон більше десяти мільйонів чоловік, більш як півтора мільйона транспортних засобів. У цьому потоці виявлено більше десяти тисяч чоловік з неправильно оформленими, підробленими або чужими документами.

Як бачите, обстановка на кордонах складна, але вона повністю контролюється. Ми докладали і докладатимемо надалі максимум зусиль, щоб на державному кордоні завжди був державний порядок.

— У жовтні Президент України підписав розпорядження «Про прикордонно-митний контроль на державному кордоні України з Республікою Білорусь та Російською Федерацією». Багато громадян, особливо з прикордонних областей, запитують: які причини прийняття такого рішення? Не виключаю навіть того, що в уяві багатьох людей після прочитання цього розпорядження одразу ж виник такий собі залізний паркан, колючий дріт, вишки з вартовими і прикордонник із злою собакою...

— Тих, хто так думає, одразу ж хочу заспокоїти: нічого подібного на кордоні не буде. Перед прикордонними військами поставлено завдання організувати не охорону кордону, а прикордонний контроль на ньому. А це означає, що будь-який громадянин країн СНД при наявності документів, що засвідчують його особу, без проблем зможе виїхати з України чи в'їхати у неї. Заслін буде поставлено тільки тим, хто порушує законодавство нашої країни.

Причин же організації прикордонно-митного контролю на кордонах з Росією та Білоруссю кілька. По-перше, різке загострення суспільно-політичної обстановки в регіонах, що межують з Україною або розташовані у безпосередній близькості від її кордонів. Усе це створює реальну загрозу переміщення в нашу країну великої кількості зброї. Відсутність належного контролю на кордоні призвела до того, що помітно активізували діяльність різні мафіозні структури. Це потягло за собою загострення криміногенної обстановки в прикордонних областях України, де злочинність у порівнянні з минулим роком зросла на тридцять сім процентів. Відкриття кордону України активно використовують для нелегальної еміграції в Західну Європу громадяни третіх країн, особливо Південно-Східної Азії. Цього року на нашому західному кордоні прикордонники вже затримали 899 громадян цих країн, котрі прибули в Україну з території Росії. Останнім часом у багато разів зріс потік незаконного вивезення з України різних товарів, вантажів та природних ресурсів, що завдає величезну економічну шкоду нашій державі. Судіть самі: в січні—жовтні на кордонах з Росією та Білоруссю правоохоронними органами при спробах вивезення з країни затримано товарів на суму близько півтора мільярда карбованців. Не варто забувати, що Росія вже виставила на кордоні з Україною митні пости. Природно, ми повинні вживати адекватні заходи.

Такі основні причини, що потягли за собою необхідність встановлення прикордонно-митного контролю на північних та східних кордонах України. Тому на цих ділянках прикордонні війська в найближчому майбутньому чекає непочатий край роботи. Але, я впевнений, воїнам кордону цілком до снаги виконати завдання, котрі перед ними поставлені. Сподіваємось ми на допомогу та підтримку місцевого населення, органів влади та управління.

— І останнє запитання: що б ви побажали захисникам рубежів Вітчизни в день їхнього професійного свята?

— Успіхів у виконанні відповідальних завдань з захисту та охорони державного кордону України, міцного здоров'я, родинного благополуччя і глибокої віри в те, що всі труднощі, які зустрічаються сьогодні на їхньому шляху, — тимчасові...

Інтерв'ю взяв
Анатолій САМАРЧЕНКО,
старший офіцер пресслужби прикордонних військ України.

Перед загрозою більшовицького перевороту

згуртуватися закликали своїх однодумців учасники віча демократичних сил Дніпропетровщини

З ініціативи крайової організації Руху демократичні сили області збиралися, власне, для того, щоб забути про різноголосся, порозумітися і консолідуватися на проведенні всенародного референдуму щодо дострокової відставки нинішнього парламенту України.

В'ячеслав Чорновіл висловив своє бачення найактуальніших моментів нинішньої політичної та економічної ситуації в Україні. Помилково вважати, заявив він, що у нас при владі демократи. Насправді — друга чи третя хвилі компартійної номенклатури. Відтак і реальні реформи в царині економіки досі, по суті, не здійснюються. Це привело країну майже до краху. І тепер, на думку В'ячеслава Чорновола, став ще очевиднішим той факт, що жадані перетворення гальмує передусім Верховна Рада.

— Ми не повинні боятися виборів нового парламенту на підвалинах багатопартійності, бо він гіршим не буде, а прогресивнішим — неодмінно, буде прихильником радикальних змін, роздержавлення економіки та появи власників,— сказав насамкінець лідер Народного Руху України.

Практично всі учасники віча погодилися як з оцінками та висновками, так і з прогнозами В'ячеслава Чорновола. Тому зайшла мова про необхідність уже нині стратегічно готуватися до нових виборів, створювати, наприклад, виборчі комітети, добирати ймовірних кандидатів у депутати, групи підтримки, нарешті, пропагувати свої ідеї серед людей. І пролунало застереження про «загрозу більшовицького перевороту», оскільки посланці всіх демократичних партій та об'єднань попереджали про неминучий опір «комуністів, які сьогодні, втративши партію чи сховавшись у соціалістичну, зберегли і навіть зміцнили свої позиції в структурах президентської влади».

Залишається додати, що В'ячеслав Чорновіл сповна використав день перебування у Дніпропетровську. Він влаштував прес-конференцію для місцевих журналістів, став активним співбесідником з учасниками віча, нарешті, мав годину прямого ефіру на обласному телебаченні — дав вичерпні відповіді на численні запитання. Повідомив, зокрема, що «Народий Рух сьогодні не лише критикує, а й конструктивно діє», готує і незабаром опублікує для всенародного обговорення власну програму економічної, соціальної і політичної розбудови незалежної України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

КОРДОН ПРОХОДИТЬ КРІЗЬ НАС

Кордон — це лакмусовий папірець суспільства. Ми можемо скільки завгодно думати, що кордоном можна відгородитися від чужих проблем. Скоріше — сховатися від власних...

Так було, коли ми ховалися від власного абсурду і страшенно боялися, що чужий здоровий глузд якось пролізе до нас. Пам'ятаєте: птах не пролетить, вовк не пробіжить... Ми були однакові і знали точно, що нікого не можна пускати. Ні туди, ні звідти. І раптом ми стали різними.

Спочатку наш кордон став політичним. Коли рік тому, 4 листопада 1991-го, Верховна Рада України прийняла закони «Про державний кордон України» і «Про прикордонні війська України», охоронявся лише шмат колишнього союзного кордону. Потім додався, згідно указу Президента, неспокійний молдовський кордон. І ось, нарешті, 12 жовтня цього року підписано Розпорядження Президента України про кордони з Росією та Білоруссю. Здавалося б, все правильно, але...

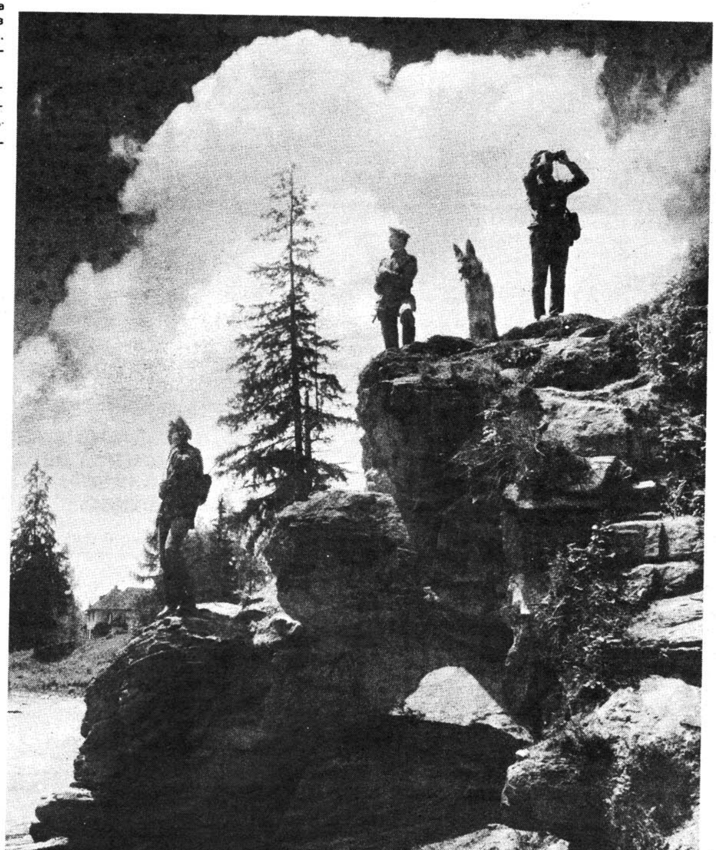
Коли курс купона Національним банком України вперто встановлюється ідентичним до курсу рубля, незважаючи на власну емісійну політику України, коли реально курс купона ніяк не може «дотягнути» до рубля (дається взнаки і податкова політика України), митниця і кордон стають криміногенними. Коли українці живуть в Придністров'ї, де йде війна, спокій на кордоні може лише снитися. Та й взагалі, якщо десь щось коштує дешевше, ніж у нас, гендлярі під дулом кулемета полізуть туди — щоб купити, і звідти — щоб продати. І навпаки.

А прикордонник, як і колись, мусить не пускати, використовуючи грубу зброю і допомогу щирих друзів, які вірять в те, що ми праві. Чи віримо ми самі?

Костянтин ТАВРИЧЕСЬКИЙ.

Фото Володимира КРАВЦЯ.

Експрес-інформація

ЕКС-ПРЕЗИДЕНТСЬКА КРИТИКА

«Мені здається, що Ісламська партія відродження диктує свою волю виконуючому обов'язки Президента Таджикистану Іскандарову, — заявив екс-президент цієї республіки Набієв, — оскільки їм допомагає Афганістан і Іран». На думку Набієва, Іскандаров не здатний консолідувати республіку. Екс-президент виступає за «круглий стіл» представників ворогуючих сторін.

ЗУСТРІЧІ ЗА КОРДОНОМ

Зустріч Надзвичайного і Повноважного Посла України в США Білоруса з делегацією Американського єврейського комітету (АЄК) відбулася учора у Вашингтоні. Делегацію АЄК очолює член правління і голова вашингтонського відділення цієї організації Курцман.

У ході розмови було порушено широке коло міжнародних проблем, питань двосторонніх відносин між Україною та Ізраїлем, зокрема з економічних зв'язків.

ЗАЛІКОВУЮТЬ РАНИ

Спецлітак з лікарями Центру екстреної медичної допомоги вилетів до Північної Осетії вчора з Москви. На думку директора центру Варави, необхідну медичну допомогу надаватимуть усім, хто її потребує, незважаючи на національність. За даними Держкомітету Росії у надзвичайних станах допомога Москви прийде вчасно. Оскільки в регіоні конфлікту багато поранених, хворих, біженців.

Як відомо, 1 листопада указом Президента Росії Єльцина у Північній Осетії й Інгушетії було введено надзвичайний стан на місяць. Указ Єльцина також передбачає конфіскацію зброї, введення цензури і заборону проводити страйки й демонстрації. На екстреній сесії парламент Північної Осетії схвалив указ Президента Росії.

СТВОРИТИ ПЕРЕХІДНИЙ УРЯД

спільно з правлячою в ПАР Націоналістичною партією (НП) погодився Африканський національний конгрес. У заяві АНК підкреслюється, що спільне врядування білих і чорних необхідно для знищення залишків апартеїду.

НЕ ПРИПИНЯЄТЬСЯ СТРІЛЯНИНА

між ворогуючими силами в Абхазії. Особливо запеклі бої тривають в районі Ешер. Грузинська сторона веде обстріл з установок «Град» і гармат. На решті ділянок грузинсько-абхазького конфлікту панує затишшя.

ЗАЧЕКАЄМО РЕЗУЛЬТАТІВ

Президентські вибори пройшли вчора у США. Хоча результати голосування, коли верстався цей номер, ще не були відомі, останні дані служби Геллапа свідчать: 44 відсотки американців мали намір підтримати Клінтона, 36 відсотків — Буша, а 14 відсотків — Перо.

КАНАДСЬКА ТОЧКА ЗОРУ

Росія не може висувати вимогу гарантії захисту прав російськомовного населення як попередню умову виведення своїх військ з Прибалтійських держав. Так вважає міністр закордонних справ Канади Макдугалл. Російські війська дисльоковані на території зарубіжних держав, підкреслила вона, і мають бути виведені звідти якомога скоріше.

НЕДОВІРУ УРЯДОВІ

Союзної Республіки Югославія на чолі з Прем'єром Панічем висловила Палата громадян (нижня палата) югославського парламенту. За відставку кабінета проголосували 93 з 117 депутатів. Тепер рішення нижньої палати парламенту має підтвердити Палата республік (верхня палата), де кількість противників і прихильників Паніча майже однакова.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

У ДЖАЛАЛ-АБАДІ ТРИВОЖНИЙ СПОКІЙ

У Джалал-Абадській області (південь Киргизстану) зберігається тривожний спокій. Після термінового приїзду сюди днями Президента республіки Аскара Акаєва, проведеної ним наради з депутатами обласної Ради та співробітниками державної адміністрації і заяви про майбутню відставку глави цієї адміністрації (акима) Бекмамата Осмонова приховане протистояння між прихильниками і противниками Осмонова триває.

Перші створили громадський комітет на його захист. Другі — комітет з забезпечення стабілізації обстановки і громадського порядку, куди, до речі, увійшли й керівники національно-культурних центрів слов'ян та узбеків, які проживають тут.

Обов'язки акима поки що продовжує виконувати Б. Осмонов. Опозиція покладає на нього вину за загострення в області соціальних і громадсько-політичних проблем, засуджує за диктаторський стиль роботи, допущені порушення законодавства, кадрову політику, здійснювану на принципах родинних зв'язків та особистої відданості. Все це продемонстрували й виступи на згаданій нараді деяких прихильників Б. Осмонова. Так, керівник апарату глави обласної адміністрації обурювався тим, що без його відома область відвідують... віце-президент і прем'єр-міністр. Він також відкрито погрожував табору противників акима, сказавши в присутності Президента, що їм не допоможе і сам А. Акаєв.

Враховуючи потенційну вибухонебезпечність ситуації й те, що вже висловлювались

З «гарячих» точок

пропозиції невідкладно ввести тут надзвичайний стан, у Джалал-Абад з Бішкека про всяк випадок перекинули підрозділ спецназу.

А поки що всі чекають на повернення Президента, який цими днями перебуває з візитом у Туреччині. Саме він і має згідно із законом остаточно вирішити питання про відставку Б. Осмонова та визначити заходи для подальшої нормалізації обстановки. Виступаючи перед від'їздом на нараді, А. Акаєв закликав не допустити в області «другого Таджикистану». Але чи вдасться це зробити, сьогодні ні в області, ні в республіці не може гарантувати ніхто.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Власкори повідомляють

Мінськ

У БІЛОРУСІ ВЛАСНА ПОЗИКА

Уряд республіки прийняв постанову про випуск білоруської державної позики 1993 року. Облігації почнуть викуповувати з 1 липня 1993 року на суму 490 мільйонів карбованців з виплатою 25 відсотків річних.

Вони перебуватимуть у вільному обігу 8 років. Громадяни Білорусі можуть обміняти на них облігації державної внутрішньої виграшної позики 1982 року і державних скарбничих зобов'язань колишнього Союзу. Хоча купити облігації можна вже 1 липня наступного року, їх вільний обіг почнеться з 1 січня 1994 року. Доход від них звільняють від податків. Власник облігації зможе отримати належну йому суму, залишаючись держателем цінного паперу. Відповідно до чинного в республіці законодавства гарантовано індексацію номінальної вартості облігацій.

Віктор ХОРОШКО.

Баку

КОМПЕНСАЦІЯ НЕ НАЗДОГАНЯЄ ІНФЛЯЦІЮ

Останнім часом в Азербайджані розпочалося змагання між компенсацією та інфляцією. З'явилося стільки різновидів компенсацій, що в них не можуть розібратися виконавчі органи влади. Днями з'явився ще один її різновид. Кабінет міністрів прийняв постанову про виплату компенсації у зв'язку з підвищенням цін на автомобільне пальне. В постанові передбачено, що вона буде виплачуватися таким категоріям громадян, що мають легкові автомобілі: інвалідам і учасникам другої світової війни, інвалідам афганської війни, членам сімей загиблих під час трагічних подій в Баку в січні 1990 року, Карабасі і прикордонних з Вірменією районах.

Ровшан АЛІЄВ.

Фотофакт

ЩОБ ЗРОЗУМІТИ ПРЕДКІВ

Особливою популярністю у туристів, які приїжджають до Китаю, користуються старовинні ансамблі китайської архітектури імператорських часів. Сюди люблять приходити й місцеві жителі. За їхніми словами, тільки той, хто тут побував, може зрозуміти предків і традиції народу.

Фото ІТАР — ТАРС.

А як у них!

ДІЇ ПРЕЗИДЕНТА ПІД КОНТРОЛЕМ

Провести загальнонаціональний референдум з питання про приватизацію трьох великих державних корпорацій Замбії зажадала опозиційна Об'єднана демократична партія (ОДП).

Виступаючи в місті Китві, президент ОДП Енок Кавінделе заявив журналістам, що рішення уряду передати в приватні руки гірничорудну компанію «Замбія консолідейтед коппер майнз», корпорації пошт та телекомунікацій і електропостачання викликає зростаючі протести замбійців, у тому числі представників ділових кіл.

«Президент Фредерік Чілуба та члени його кабінету не мають права приймати такі рішення,— сказав Е. Кавінделе.— Це можна зробити лише на загальнонаціональному референдумі, учасники якого мають чітко оцінити необхідність такого заходу або накласти на нього вето. Нове керівництво Замбії іде шляхом економічних реформ, копіюючи досвід таких країн, як США та Англія, проте воно не розуміє, що не кожна західна модель розвитку може підійти нашій державі». Е. Кавінделе відзначив також, що президент Чілуба обдурює населення, обіцяючи, що частина акцій приватизованих підприємств продаватиметься замбійцям. За даними лідера ОДП, нові приватні підприємства та компанії потраплять під повний контроль іноземців.

Володимир ЗБАРАЦЬКИЙ.

Лусака.

ОВОЛОДІТИ НЕОБХІДНИМИ ВАЖЕЛЯМИ

для регулювання економіки — таке завдання поставив перед державними органами Президент Румунії Іон Ілієску

На його думку, політика лібералізму, невтручання держави не відповідає не тільки реаліям перехідного періоду в Румунії, а й сучасній економіці взагалі. Президент запропонував створити національну комісію, яка б виробляла стратегію економічного розвитку на перспективу. Він також наголосив на потребі опрацювання урядом єдиної економічної політики на найближчий та більш тривалий час, яка б передбачала участь держави в господарюванні та координацію нею процесів реформ. Це б сприяло зміцненню фінансової дисципліни, ефективному використанню виділених ресурсів.

Водночас Президент наполягає на потребі створення урядом спільно з підприємцями та профспілками всеохоплюючої програми соціального забезпечення.

При цьому, наголосив Президент, не йдеться про повернення до централізованої економіки, натомість — про використання інструментів, які б наблизили країну до ринкової економіки.

Інформація Посольства Румунії в Україні.

Підсумки

ДППЛ: «Ми почали кампанію значно раніше...»

Відбулося засідання Ради Демократичної партії праці Литви (ДППЛ). Після короткочасного «сп'яніння» від дещо несподіваного (це визнають і самі члени партії) успіху на виборах приходить час задуматися над конкретними шляхами реалізації передвиборних обіцянок. Лідер ДППЛ А. Бразаускас закликав колег проаналізувати результати виборів і порадитися, як діяти надалі. Він також підкреслив, що необхідно відкоригувати передвиборні заяви партії, оскільки в них багато лозунгових слів.

Заступник голови ДППЛ Г. Кіркілас сказав, що підтримка Заходом правих — помилка, позаяк справжніх правих у Литві немає, а є тільки націонал-радикали. Крім того, Захід помиляється, думаючи, що в Литві можливий різкий стрибок від соціалізму до капіталізму. Необхідна послідовна реформаторська політика. Треба також обдумати деякі домовленості з Міжнародним валютним фондом. Наприклад, щодо замороження соціального захисту населення, якого вимагає МВФ.

Успіх партії її лідери пояснювали послідовною політичною лінією, а також тим, що передвиборну кампанію ДППЛ почала значно раніше, виконуючи звичну роботу. Крім того, «партія найясніше усвідомила бажання народу і, можливо, найкраще їх висловила». Велику послугу ДППЛ зробили і помилки опонентів. Г. Кіркілас висловив співчуття центристським силам, які потерпіли поразку через «непідготовленість».

— Якщо в сеймі не буде центристів, нам необхідно отримати більшість. Ми готові ділитися владою, але залишаємо за собою відповідальність, яку на нас поклав народ.

А. Бразаускас уточнив, що, закликаючи інші політичні сили до творення широкої коаліції, вони мають на увазі не парламент, а уряд.

ДППЛ поки що не стала правлячою партією, але вже зараз очевидно, що вона матиме великий політичний вплив. До речі, фірма з вивчення громадської думки «Інфас-булл» прогнозує, що в сеймі 74 місця з 141 отримає ДППЛ. Сама партія робить дещо скромніші прогнози. 44 депутатські мандати вона вже отримала. Ще 25 членам цієї партії пророчать місця в сеймі.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

Гортаючи зарубіжну пресу

ГАВЕЛ ЩЕ ПОВЕРНЕТЬСЯ,

вважає німецька «Франкфуртер альгемайне»

Вацлав Гавел знову в Празі. Колишній глава Чехо-Словацької держави прибув до столиці після тривалого відпочинку, він засмаг на сонці Греції та посвіжішав від повітря в одному з богемських сіл. Інколи його, в джинсах, бачать сидячим за чаркою вина в різних кафе; через наплив туристів Гавел не ходить у свій улюблений ресторанчик на березі Влтави, колишнє місце зустрічей інтелектуалів. Та приємне неробство все одно скінчилося, і подумки Гавел уже «засукав рукави».

Його не особливо гнітить втрата поста Президента, оголосив громадянин Гавел народові, що напружено очікує. Йому, швидше, не вистачає високої відповідальності й того, що він не може впливати на стан речей. «Я повернуся до громадського життя, — пообіцяв колишній дисидент після своєї багатотижневої передишки. — Я хочу й мушу робити щось для суспільства».

55-річний громадянин не хоче казати про свої подальші наміри — чи він знову писатиме п'єси, працюватиме директором чи виставить свою кандидатуру в Президенти. Враховуючи, що після його відставки 20 липня чехи говорили й продовжують говорити про нього як про «пана Президента», у нього власне, лишається лише один єдиний вибір. Гавел — це не «престарілий політик», Гавел — це Президент «у запасі». Продовжуючи без упину перемагати в опитуваннях популярності, він вважається «природним» кандидатом на пост глави держави, коли на початку наступного року проб'є година здобуття незалежності Богемією та Моравією. Цього хочуть прем'єр-міністр Клаус та його Демократична громадянська партія (ОДС), цього хоче народ, цього, здогадно, хоче й сам Гавел — та... всі з різних причин.

Для Клауса Гавел, як і раніше, є диво-зброєю в боротьбі за збереження й зміцнення чеського авторитету в світі. Ясно, що після розпаду Чехо-Словаччини, спішно оголошеної бастіоном стабільності в міжєвропейському регіоні, виникла необхідність скоротити завдані їй втрати на міжнародній арені. Прага вже тепер відчуває на собі політичну й економічну стриманість, з якою Захід реагує на «розкол» на Сході. Радикальний реформатор Клаус між тим отримав за рубежем широке визнання своєї діяльності. І все ж держава охоче прикрашає себе іменем інтелектуала, який зміг лише силою свого розуму наблизити крах комуністів.

Більше того, Гавел є козирною картою в боротьбі за право успадкувати Чехо-Словаччину. Навіть коли Прага й Братислава начебто й досягли згоди про рівне володіння правами Федерації, що розвалюється, то богемські землі на чолі з Гавелом в очах закордону лишаються трішечки більше «Чехо-Словаччиною», ніж менша за розмірами республіка на Сході. Світла постать Гавела могла б допомогти чеській самосвідомості перебороти кризу, обумовлену втратою малої держави. Минули часи, коли міністр закордонних справ Дінстбір міг активно діяти на міжнародній сцені. Та Гавел знає собі ціну. Драматург не бажає бути просто фігурою для представництва, в чиї обов'язки входить лише обійти стрій почесного караулу і «покласти вінки». Згадуючи про різке падіння своєї влади та самоблокаду федерального парламенту на другому році президентства, Гавел вимагає більше повноважень для чеського президента, ніж їх мав чехо-словацький.

Аби виступити за надзвичайних обставин гарантом конституційності політичного життя, для Гавела було б найліпше, якби Президента безпосередньо обирав народ. «У Президента має бути певна незалежність, інакше його обов'язки міг би взяти на себе прем'єр-міністр, що було б дешевше», — вважає Гавел. Однак Клаус категорично проти прямих виборів Президента.

Первісний політичний хаос, у якому цільність Гавела як людини та його моральний авторитет були невід'ємними чинниками порядку, уступив місце структурам сучасної партійної демократії. Зросло значення інших сил і осіб, які взяли на себе багато обов'язків Гавела, що виконувалися ним як нібито довіреною особою. Проте ніхто не зумів і навіть не спробував узяти на себе духовне управління країною відтоді, як Гавел залишив його. Однак саме в духовній сфері відчувається необхідність прикладу для наслідування і надання допомоги. Поставлений Гавелом діагноз чехо-словацького суспільства, яке за п'ять десятиліть диктаторських режимів, що мінялися, виявилося «глибоко приголомшеним і спустошеним» щодо впевненості в своїх силах та моралі, є актуальним і для майбутніх різних шляхів, якими підуть республіки.

У сусідів

Курс визначено

Офіційному вступу на пост Президента Румунії Іона Ілієску, якого обрали 11 жовтня цього року, було присвячено спільне засідання обох палат парламенту країни, що відбулося в Бухаресті.

Виступаючи перед членами сенату і палати депутатів після складання присяги, Ілієску підкреслив, що в ролі глави держави має намір добиватися рівноваги між інтересами і діями різних соціальних і політичних сил, що беруть участь у відродженні країни, їх примирення в контексті демократичних структур, що затверджуються в Румунії. Характеризуючи політичну обстановку в країні, Президент підкреслив, що необхідно перебороти підозри між різними політичними формуваннями шляхом «діалогу і мудрості», упевненості в майбутньому. Гарячими аплодисментами, стоячи вітали парламентарії заяву глави держави про те, що він засуджує «будь-які спроби дезінтеграції країни» і має намір «рішуче боротись з міжетнічною, релігійною нетерпимістю і будь-якими проявами екстремізму».

І. Ілієску докладно зупинився на завданнях, які необхідно вирішити найближчим часом, здійснення економічної реформи і висловився за її продовження.

Кажучи про пріоритети зовнішньої політики, І. Ілієску вказав, що Румунія буде прагнути до розвитку багатосторонніх зв'язків з усіма країнами і міжнародними організаціями. Привілейованими, на його думку, повинні бути відносини Румунії з США, ФРН, Великобританією та іншими західними країнами. Румунія, додав він, буде й надалі підтримувати незалежність Республіки Молдова, її інтеграцію в Європу шляхом створення загального економічного і культурного простору.

І. Ілієску також висловився за розвиток «нормальних» зв'язків з Україною, Росією та іншими країнами СНД.

Дмитро Д'ЯКОВ.

Бухарест.

За межею

Бажаної економічної стабілізації Польща поки що не досягла. Армія безробітних у країні налічує більш як 2 мільйони чоловік. Спад виробництва складає чотири відсотки. А той, хто не має житла, змушений ночувати під рекламними плакатами на залізничній станції, як ці двоє юнаків на знімку ІТАР — ТАРС.

Проблеми

БЕЗ ГАЗУ ЯК БЕЗ РУК

Сьогодні до Вірменії щодня надходить не більше мільйона кубометрів газу. Про це в ході чергового брифінгу уряду повідомив журналістів державний міністр В. Чітечан.

Треба зазначити, що для нормального життя республіки потрібно близько 10 мільйонів кубометрів блакитного палива на добу. Отож теперішня енергетична криза, що охопила Вірменію, вельми серйозна. Причиною такої складної ситуації став нещодавній інцидент на одній з дільниць газопроводу, який постачає у республіку паливо. Майже 300 метрів його було висаджено в повітря на території Північної Осетії. Звичайно, відбудовчі роботи почалися одразу ж. Проте строки завершення поки не відомі. Одні спеціалісти вважають, що впоратися з таким завданням газівники зможуть лише через два тижні. Прогнози інших менш оптимістичні.

А поки що уряд ввів відповідний режим енергопостачання виробництва та населення. Зупинено промислові підприємства, внесено корективи до роботи громадського транспорту Єревану. Зокрема, всі маршрути автобусів скорочуються й «прив'язуються» до столичної «підземки». У цьому зв'язку значно збільшилось навантаження на Єреванський метрополітен. Якщо раніше він щодня перевозив приблизно 150 тисяч пасажирів, то сьогодні ця цифра виросла до 240 тисяч. А коли зважити, що столичний метрополітен сьогодні відчуває нестачу вагонів, то говорити про розв'язання транспортної проблеми не випадає.

Теперішня енергетична криза породила серйозні проблеми й у забезпеченні населення продовольством. Зокрема, знову загострилася ситуація з хлібом. Спостерігається черговий спад його випікання. І це пов'язано уже не лише з недостатністю запасів борошна. Нестача палива ускладнює саме виготовлення продукту.

Зрештою, через скорочення надходження до Вірменії газу впало й вироблення електроенергії. Сьогодні райони республіки щодня одержують електрику всього на дві години. Що ж до Єревану, то тут введено віяловий графік, що передбачає відключення електроенергії на 12 годин на добу.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

А князь хотів би якнайраніше

Ландтаг (парламент) Князівства Ліхтенштейн, одного з найменших держав Європи, 19 голосами «за» і 5 «проти» проголосував на підтримку планів входження князівства в єдиний європейський економічний простір. Парламент пропонує провести в грудні загальнонаціональний референдум серед приблизно 28 тисяч підданих Ліхтенштейну.

Подробиці

Це рішення вступає в протиріччя з планами глави держави, князя Ханса Адама II. Будучи прибічником ідеї участі Ліхтенштейну в Спільному ринкові, князь водночас вважає, що цей процес має йти швидшими темпами. Проведення референдуму серед своїх підданих він призначив на початок листопада з тим, щоб країна могла якомога швидше скористатися перевагами єдиного економічного простору в Європі.

Тепер у Вадуці з нетерпінням чекають реакції на рішення парламенту з боку монарха. Як повідомив офіційний представник уряду Ліхтенштейну Роланд Бюхель, князь має намір провести нараду з членами кабінету з питання про строки майбутнього референдуму.

Рейтер.

Юрій БЕДЗИК,
голова правління Українського Фонду миру

СТЕРЕЖІМОСЬ ВОГНЮ!

Соціальний зріз

Людині властиво помилятись. Але в різні часи наші помилки мають різну ціну. А сьогодні ми живемо саме в такий час, коли непродумані кроки і гарячкові дії можуть викликати за собою трагічні і непердбачені наслідки, що здатні перетворити на попіл не тільки день нинішній, але й майбутнє. В цих умовах єдиним, мабуть, нашим ангелом-хранителем залишається мудрість народу України, його терпіння і терпимість, що властиві йому споконвічно...

«Україна в огні» — так називався колись великопечальний довженківський фільм, в якому змальовувалися страхітливі події навали фашистів на нашу землю. «Україна в огні» — так, можливо, котрийсь із мудрих режисерів назве свій фільм про наше лихе сьогодення. Під фашистською окупацією Україна горіла від Сяну до Донбасу. Нині, на щастя (чи мо, й нещастя) вогонь палахкотить за межами нашої землі: в Абхазії, Карабасі, Таджикистані. Себто до нас він не докотився. І, дай Боже, не докотиться!

Але ж чому? Які сили прозірливості й мудрості зупинили його?

Так, мудрості. Не скидаймо її з терез історії. Нею володіють якоюсь мірою і наші парламентарії, і урядовці, і наш Президент. Та найперше, гадаю, ця мудрість у душах мільйонів людей, що живуть в Україні. Це мудрість народу України.

Хоча в сім'ї, як мовиться, не без потвори. Тільки й пильнуй, щоб якісь гарячеголові десь на майданах Сімферополя чи по кордонах з Молдовою, чи на митних постах з Росією не взялися за «калашникова». Або щоб хвацький вояка з російських горепатріотів Бабурін не закликав своїх зголоднілих сподвижників до походу проти непокірних «хохлів».

І все ж Україна не горить вогнем братовбивства. Не корчиться в муках взаємовинищення, взаємокатування, взаєморуйнацій. Тож так кортить гукнути на весь білий світ: «Люди! Радійте цьому! І не дайте себе збити з шляху, вами обраного, з орієнтирів, вами визначених! Люди, знайте, що немає нічого страшнішого, ніж громадянська війна, в якій кожному судилося одне: загинути, а не перемогти».

На порі б, мабуть, всім нам осмислити наш день сьогоднішній. І збагнути найголовніше: що може порушити оте наше негоріння, непалахкотіння, невинищення? Фундаментальні дослідження лишімо на потім. Дисертації писатимуть наші сини чи онуки. Проблему ставімо простіше: чого не варто робити нам, народу України, щоб не зірватися у прірву карабахів і абхазій? Доки господарники виривають вмираючу українську економіку з хаосу інфляцій і суперінфляцій, як лишитися нам цивілізованими людьми в цивілізованому суспільстві?

Всім серцем прагнеться стабільності — державної, економічної, громадської. Прагнеться міцної державної системи, безхибного функціонування уряду, того, що сьогодні на базарі, в трамваї, у найглухішій оселі люди визначають словами: «Та де ж та власть, нарешті? Доки будуть чинитися неподобства?..» Ось бачте, яка проста народна потреба й філософія: годі! Пора братися за розум! Щоб влада таки діяла, щоб президентські угоди таки виконувалися!

А самостійність, свобода, демократія?

Маємо вже вдосталь: і самостійності, і свободи, і демократії. Маємо стільки, що страшно пройти темною вуличкою, не наразившись на бандитського ножа. Або ще й гірше: можемо, захмелені абсолютом свобод і демократій, одного чорного дня втратити все. І найперше втратити в шаленстві дискусій і взаємодокорів найсвятішу свою святість — вільну Україну!

Сягнімо в минувшину. Ніколи в період великих потрясінь і реформ розумна центральна влада не усувалася від керівництва процесом економіки, від наведення громадського ладу. Чуття самопорятунку завжди зосереджувало маси навколо сильної державної влади. Тут прямий місточок в наші дні, до нашої багатостраждальної України. Іде, по суті, процес первісного нагромадження капіталу, закладаються підмурки капіталістичного підприємництва. Хіба ж можна за таких умов пускати все на самоплив? Самоплив — це безвладдя, коли порушено всі вертикальні й горизонтальні зв'язки, коли спиняються заводи, шалено зростають ціни, і мільйони людей стають жебраками, озлобленими люмпенами. Самоплив — це коли наші державні мужі кажуть народові: все нормально, труднощі минуться, викручуйтесь самі, як знаєте, а ми на олімпі помилуємося вашими ігрищами.

Скільки безглуздя в такій філософії. Схоже на те, що батько дав своєму синові-школярику пістолета, видів трохи грошей і випустив його за двері дому: іди, мовляв, добувай собі харч, свободи, права людини, спілкуйся з ким тобі заманеться, ріж кого тобі захочеться... І що? Наші зухвалі молодики вже почали клепати свої офіси, купувати «мазди» й «тойоти», влаштовувати торги-перегорки. Вже вони кинулися в затяті посередницькі афери, вже «легкі» гроші закапотіли до їхніх кишень, вже заяріла видимість процвітання економіки.

Та то омана! Насправді в державній кишені (не в їхній парубоцькій!) чуємо дедалі зловісніший холодок порожнечі. Бо ж мила держава наша вирішила піти саме шляхом самоусунення. Дуже ризикованим, щоб не сказати, згубним.

Спадає на думку досвід минулого. Візьмімо історію розумних європейських народів, які, за всіх своїх гугенотсько-релігійних війн і шаленств інквізиції, знайшли в собі досить здорового глузду доручити реальну владну ініціативу абсолютним монархам. І що ж? Французький король Людовик XI (десь середина XV століття) силою корони запроваджує систему меркантилізму, себто систему, яка утверджувала позитивний баланс в торгівлі, створює купецькі компанії, торговельні доми. Згадаймо перші успішні кроки центральної гетьманської влади в Україні у впровадженні місцевих промислів, заснуванні навчальних закладів, розвитку міського самоврядування.

Запитають: а як з демократією? Кличете до диктатури? Господи, кому ж неясно, що демократія — ніжна панянка, яка любить спокій і достаток, у демократії природна відраза до мафіозних структур, демократія не терпить порожніх полиць і бездіяльних, галасливих засідань парламенту. Демократія обожнює державний порядок.

Отже, все наче ясно. Є нагальна потреба злютованої державної системи. Тільки неясно, чому, маючи все, чого праглося, — самостійність, парламент, президента, уряд, — ми так нерозумно намагаємося все це розхитати й розвалити. Декотрі політики з високих трибун просто горло собі надривали, волаючи: «Референдум про розпуск!..» «Геть уряд!..» «Геть партократів!..»

Та схаменімося, люди! Навкруги все валиться і горить, а вам кортить добити те єдине, що ми це маємо більш менш сталого, — нашу українську державність. Коли по підземних переходах на кожному кроці бачиш змучені постаті жебраків і в дитячих личках синіє голод, і дикий герць цін стократно перевищує зростання зарплати, — нас фактично закликають ще й лишити Україну без реальної влади.

Хоча, мабуть, я помиляюся. Дехто таки хоче перебрати владні важелі до себе. Самопожертвенне почуття! Та тільки ж ви, найгаласливіші, забули, що позаду вас самих — прикрі невдачі й поразки в масштабах областей і регіонів. І ось тепер ви рветеся до нових вершин, щоб і тут повторити свій невдалий досвід... Панове, майте елементарне чуття порядності. Посид[...]
може, без [...]
візьміться [...]

Тут, до р[...]
дійних шлях[...]
вогню брато[...]
мо! Якомога[...]
ше! Хат, кр[...]
зерносховищ[...]
нік. Візьмім[...]
ти поеми і [...]
ми, агітуват[...]
мом, а не н[...]
вами. Праці [...]
елементарно[...]
самовиснаже[...]
рання.

І погайму[...]
ру хохляцьк[...]
самоїдства. [...]
матеріалу [...]
щах, і в жи[...]
сить. Насо[...]
партійні мо[...]
лили їхні [...]
накази-окри[...]
україн[...] і [...]
спекти[...]
приватно[...]
пна зрівнял[...]
зовнішньополі[...]
це сидить в [...]

Та чи не[...]
ши всім на[...]
ння, сказат[...]
сам безгрі[...]
ваймо, що [...]
мі, за всієї [...]
антигуманн[...]
ни обдуре[...]
зв'язаних [...]
дей, п[...]
віддан[...]
дові. Якщо [...]
магати тяж[...]
тократів», [...]
ті самі пар[...]
рідними і [...]
половини [...]
ведуться на[...]
мо роз[...]
держав[...]

В одному[...]
сцену. На [...]
ся сусіди-м[...]
з них грек[...]
— правосл[...]
для сварки[...]
храм. Ді[...]
бійки. Втру[...]
потім — с[...]
маю: не ц[...]
Страшний [...]
Бо він зап[...]
забути мої [...]

ОДИН з найпрестижніших у світі фестиваль «Варшавська осінь», який цього року проводився тридцять п'ятий раз, має стале реноме пропагандиста найновіших композиторських студій. Як правило, тут відбувається перше прилюдне виконання творів, знайомство польської публіки з відомими виконавцями-інструменталістами, колективами. Скажімо, цього року на «Варшавській осені» прозвучала музика шістдесяти семи композиторів з тринадцяти країн світу.

На перехрестях культури

ГРАВ ОРКЕСТР ПІД ВАРШАВСЬКИМ НЕБОМ

Довгий час у фестивальних програмах «Варшавської осені» практично не зустрічалися імена українських композиторів та виконавців. На перешкоді таких дебютів ставала Москва, яка пильнувала, щоб на шостій частині світу і музика неодмінно розвивалася в єдиному руслі соціалістичного реалізму. Хто мав взяти участь у тому чи іншому музичному фестивалі, зокрема й на «Варшавській осені», вирішувалося в союзному міністерстві культури.

Кілька років тому ситуація різко змінилася. Москва втратила контроль над інтелектуальним життям колишніх республік. І враз стало очевидним, що там мистецьке життя було далеко не в тому ранжирі, яке йому проектували в «зоресяйній» столиці країни рад. Багато українських композиторів активно працювали в контексті сучасної європейської музики, розширюючи своїх пошуків у напрямах форм, нових виражальних засобів. Найцікавіші зразки таких творів Євгена Станковича, Валентина Сильвестрова, Мирослава Скорика, Лесі Дичко, Івана Карабиця, Олександра Костина, Володимира Губи, Леоніда Грабовського, Ірини Кирилиної виконувалися і продовжують виконуватися у Німеччині, Англії, США, Канаді, Франції, Угорщині, Швейцарії...

Ось чому з такою зацікавленістю чекали на «Варшавській осені-92» дебюту симфонічного оркестру Державного академічного театру опери та балету України імені Т. Шевченка (художній керівник Володимир Кожухар), у виконанні якого мали прозвучати твори українських та американських композиторів.

Та перш, ніж розповісти про два фестивальних концерти, треба сказати про Вірка Балея, одного з ініціаторів цієї репрезентації. Українець за походженням, американець за громадянством, він палко закоханий у культуру своїх предків, докладає багато зусиль, щоб ознайомити з нею європейських та американських шанувальників. Його добре знають у музичних колах як диригента і організатора Невадського симфонічного оркестру в Лас-Вегасі, автора симфоній та інструментальних творів. Неодноразово він приїжджав в Україну, диригував оркестрами у Львові та Києві. І ось разом з Варшавською мистецькою агенцією И-АРТ (директор Роман Ревакович) став організатором поїздки київського оркестру до Варшави і диригентом його симфонічних концертів.

Перший концерт український колектив дав у костьолі святої Трійці, що на майдані Малаховського. Тут прозвучала П'ята симфонія Валентина Сильвестрова, яка підкорила публіку гармонійним поєднанням класичної мелодійності з гострою, динамічною манерою сучасного письма, напрочуд багатою настроєвою палітрою. У симфонічному полотні — два дуже несхожих звукових пласти, що відображають то елегійну ностальгію, то враз переносять на гострі рифи внутрішнього боріння, дискомфортності, передчуття чогось тривожного.

Музика Валентина Сильвестрова асоціативна, кожен слухач сприймає її відповідно до власного душевного стану, життєвого й естетичного досвіду.

Програма другого концерту, що відбувся у залі Національної філармонії, складалася з трьох творів — симфонічної елегії Леоніда Грабовського «Ворзель», Першого скрипкового концерту Вірка Балея та симфонії американського композитора Джона Адамса «Вчення про гармонію».

Цей концерт познайомив польських любителів музики не тільки з абсолютно новими для них творами, але й системою пошуків сучасних композиторів, схильних до експериментів, часом і дуже ризикованих. Так, скажімо, Леонід Грабовський широко використовує у партитурі імітації звуків природи. Чого тільки не почуєте в його симфонії «Ворзель»! І шум дерев, і шерех качиного крила, і скрекотання жаби... Проте це не створило враження надуманого штукарства, гри в музику, як часто буває. Це безсумнівний авангард, але в рамках чітко визначеної, добре окресленої форми, якій підпорядкована кожна нота, кожен звуковий ефект. Для композитора, як, власне, й для інших людей, мелодія повсякчас народжується з природи, із звуків усього живого, трансформується у музику, що невід'ємна від сутності людського буття...

Прекрасне враження справив на слухачів і Скрипковий концерт Вірка Балея, твір, у якому органічно поєдналися класичні і сучасні форми, фольклорні теми, пошук виразних модерних звукопоєднань. Сольну партію виконав блискучий український скрипаль Олег Криса, який прибув на фестиваль «Варшавська осінь» з Канади. «Не часто,— писала газета «Жиче Варшави»,— випадає слухати такого талановитого, такого самобутнього скрипаля, як Олег Криса...».

Справжнім відкриттям для польської публіки стало знайомство з твором американського композитора Джона Адамса «Вчення про гармонію». Вже сама назва у значній мірі розкриває зміст твору. Композитор вийшов за рамки формальних пошуків, експериментуючи з музичними фразами, ритмом, повторами. Слухач наче опинився в складній, незбагненній атмосфері народження твору, мук і одкровень творення. Треба сказати, що твір Джона Адамса — один з кращих, створених протягом останнього десятиліття в царині симфонічної музики.

Варшавський дебют симфонічного оркестру Державного академічного театру опери та балету України імені Т. Шевченка під орудою Вірка Балея репрезентував українську музичну культуру, розкрив перед європейським слухачем її кращі здобутки на сучасному етапі.

Василь ТУРКЕВИЧ.
Варшава — Київ.

...нду миру

...СЬ ВОГНЮ!

...різ —

...сь. Але в різні часи наші помилки ... ми живемо саме в такий час, коли ...ві дії можуть викликати за собою ...ідки, що здатні перетворити на по... але й майбутнє. В цих умовах єди... ...-хранителем залишається мудрість ...ня і терпимість, що властиві йому

вже заяріла видимість процвітання економіки.

Та то омана! Насправді в державній кишені (не в їхній парубоцькій!) чуємо дедалі зловісніший холодок порожнечі. Бо ж мила держава наша вирішила піти саме шляхом самоусунення. Дуже ризикованим, щоб не сказати, згубним.

Спадає на думку досвід минулого. Візьмімо історію розумних європейських народів, які, за всіх своїх гугенотсько-релігійних війн і шаленств інквізиції, знайшли в собі досить здорового глузду доручити реальну владну ініціативу абсолютним монархам. І що ж? Французький король Людовик XI (десь середина XV століття) силою корони запроваджує систему меркантилізму, себто систему, яка утверджувала позитивний баланс в торгівлі, створює купецькі компанії, торговельні доми. Згадаймо перші успішні кроки центральної гетьманської влади в Україні у впровадженні місцевих промислів, заснуванні навчальних закладів, розвитку міського самоврядування.

Запитають: а як з демократією? Кличете до диктатури? Господи, кому ж неясно, що демократія — ніжна панянка, яка любить спокій і достаток, у демократії природна відраза до мафіозних структур, демократія не терпить порожніх полиць і бездіяльних, галасливих засідань парламенту. Демократія обожнює державний порядок.

Отже, все наче ясно. Є нагальна потреба злютованої державної системи. Тільки неясно, чому, маючи все, чого праглося, — самостійність, парламент, президента, уряд, — ми так нерозумно намагаємося все це розхитати й розвалити. Декотрі політики з високих трибун просто горло собі надірвали, волаючи: «Референдум про розпуск!..» «Геть уряд!..» «Геть партократів!..»

Та схаменімося, люди! Навкруги все валиться і горить, а вам кортить добити те єдине, що ми ще маємо більш менш сталого, — нашу українську державність. Коли по підземних переходах на кожному кроці бачиш змучені постаті жебраків і в дитячих личках синіє голод, і дикий герць цін стократно перевищує зростання зарплати, — нас фактично закликають ще й лишити Україну без реальної влади.

Хоча, мабуть, я помиляюся. Дехто таки хоче перебрати владні важелі до себе. Самопожертвенне почуття! Та тільки ж ви, найгаласливіші, забули, що позаду вас самих — прикрі невдачі й поразки в масштабах обласних регіонів. І ось тепер ви рветеся до нових вершин, щоб і тут повторити свій невдалий досвід... Панове, майте елементарне чуття порядності. Посидьте тихцем. Чи, може, без зайвого галасу візьміться просто за роботу.

Тут, до речі, один з надійних шляхів порятунку від вогню братовбивства: будуймо! Якомога більше і швидше! Хат, крамниць, хлівів, зерносховищ, друкарень, клінік. Візьмімося знову писати поеми і ставити кінофільми, агітувати красним письмом, а не красними промовами. Праці нам не вистачає, елементарної, в поті чола, до самовиснаження і самозгорання.

І погаймуймо нарешті стару хохляцьку пристрасть до самоїдства. Знаю: горючого матеріалу зібралося і в душах, і в житті більш ніж досить. Насолили всім нам партійні можновладці, насолили їхні волюнтаристські накази-окрики, утиски рідної україн[illegible]ї мови, [illegible]зперспекти[illegible] села», з[illegible]а до приватної власності, колгоспна зрівнялівка, криваві зовнішньополітичні оргії.. Усе це сидить в печінках. Згода.

Та чи не варто, прийнявши всім нам велике покаяння, сказати собі: «Згадай, а сам безгрішний?» Не забуваймо, що в минулій системі, за всієї її безглуздості й антигуманності, жили мільйони обдурених, заляканих, зв'язаних умовностями людей, п[illegible]зитих і [illegible]есних, віддан[illegible] ідеї і вірн[illegible] народові. Якщо й далі будемо вимагати тяжкої кари для «партократів», то я не певен, як ті самі партократи, котрих з рідними і близькими більше половини населення, поведуться надалі. Чи бажаємо роз[illegible]у нації [illegible]народу, держав[illegible]

В одному селі побачив я сцену. На весіллі посварилися сусіди-механізатори. Один з них греко-католик, другий — православний. Приводом для сварки став місцевий храм. Дійшло до кривавої бійки. Втрутилася міліція, а потім — суд... А я собі думаю: не цей суд страшний. Страшний Суд Всевишнього! Бо він запитає: як ви могли забути мої слова: «Молітеся, надійтеся, прощайте і любіте!» Ой, далеко ще нам до прощення й любові.

Імпонує, що Українська держава стає державою розумної, багатої людини. Відкидаємо ідіотську тезу про «голоту», як носія народності, і про «багатіїв-експлуататорів». В Україні за всіх часів «жмикрутами» і «багатіями» були найперше чесні, тямущі трударі. І саме їх спіткала **кривава сталінська** сокира. Але, на жаль, і досі декому кортить розіграти нову «класову» карту, нацькувати неімущих на заможних, пенсіонерів на кооператорів, роботяг на інтелігенцію. Стара пісня. Дуже небезпечна. В зубожінні мас винна держава, принаймні та, яка була і лишила нам свій сумний спадок. Та й тепер не все в державній політиці продумане. Візьмімо для прикладу західні конституційні положення щодо соціального захисту трудящої людини. В італійській, приміром, конституції категорично забороняється підвищення цін вище певного рівня на товари першої потреби. А в нас?.. Ми кинули робітника під жорна цінової вакханалії. А вина звалюється на активних, на працьовитих, на імущих. За такого штучного конфронтування Україну не побудувати. І якщо соціальна напруженість зростатиме далі, вибуху не минути.

Нелегко українській державі. Гальмують наш процес самоврятунку жорстокі об'єктивні умовності. Долати їх маємо спільно. Без злоби, без самоїдства, без трагічних помилок, за які ми так дорого досі розплачуємося.

Розплачуємося, і віримо, і випростовуємо спини, щоб не бути більше рабами. Іноді серед ночі я, стомлений працею за письмовим столом, виходжу надвір і наслухаюся до далеких видноколів. Чую тишу. Радію їй. Слава Богу, ніде не стріляють! Не чути зойків і плачу. Подбаймо ж, щоб і надалі в усій Україні було мирно і щоб не пролилося у нас жодної краплі братньої крові.

Музика Валентина Сильвестрова асоціативна, кожен слухач сприймає її відповідно до власного душевного стану, життєвого й естетичного досвіду.

Програма другого концерту, що відбувся у залі Національної філармонії, складалася з трьох творів — симфонічної елегії Леоніда Грабовського «Ворзель», Першого скрипкового концерту Вірка Балея та симфонії американського композитора Джона Адамса «Вчення про гармонію».

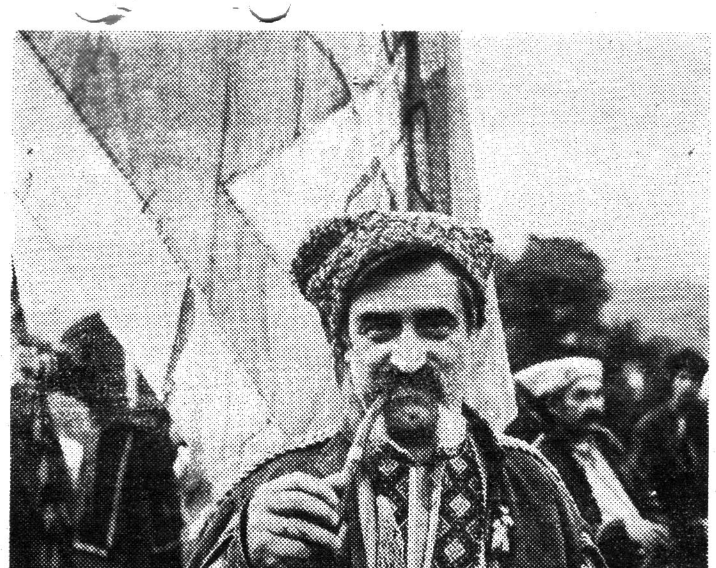
Цей концерт познайомив польських любителів музики не тільки з абсолютно новими для них творами, але й системою пошуків сучасних композиторів, схильних до експериментів, часом і дуже ризикованих. Так, скажімо, Леонід Грабовський широко використовує у партитурі імітації звуків природи. Чого тільки не почуєте в його симфонії «Ворзель»! І шум дерев, і шерех качиного крила, і скрекотання жаби... Проте це не створило враження надуманого штукарства, гри в музику, як часто буває. Це безсумнівний авангард, але в рамках чітко визначеної, добре окресленої форми, якій підпорядкована кожна нота, кожен звуковий ефект. Для композитора, як, власне, й для інших людей, мелодія повсякчас народжується з природи, із звуків усього живого, трансформується у музику, що невід'ємна від сутності людського буття...

Прекрасне враження справив на слухачів і Скрипковий концерт Вірка Балея, твір, у якому органічно поєдналися класичні й сучасні форми, фольклорні теми, пошук виразних модерних звукопоєднань. Сольну партію виконав блискучий український скрипаль Олег Криса, який прибув на фестиваль «Варшавська осінь» з Канади. «Не часто,— писала газета «Жиче Варшави»,— випадає слухати такого талановитого, такого самобутнього скрипаля, як Олег Криса...».

Справжнім відкриттям для польської публіки стало знайомство з твором американського композитора Джона Адамса «Вчення про гармонію». Вже сама назва у значній мірі розкриває зміст твору. Композитор вийшов за рамки формальних пошуків, експериментуючи з музичними фразами, ритмом, повторами. Слухач наче опинився в складній, незбагненній атмосфері народження твору, мук і одкровень творення. Треба сказати, що твір Джона Адамса — один з кращих, створених протягом останнього десятиліття в царині симфонічної музики

Варшавський дебют симфонічного оркестру Державного академічного театру опери та балету України імені Т. Шевченка під орудою Вірка Балея репрезентував українську музичну культуру, розкрив перед європейським слухачем її кращі здобутки на сучасному етапі.

Василь ТУРКЕВИЧ.
Варшава — Київ.

Фотоконкурс

Фото Семена ХОРОШКА.

«...АНІ ТИТЛ...

«Панове громадо...» — так з... своїх передплатників — субскриб... видання поеми «Гайдамаки») і т... в уста народного героя гайдамаччи... нішу хвилину батьківського горя.

Останнім часом ім'ям Шевченка намагаються підкріпити свої позиції ті, хто не приймає (в офіційній мові та й узагалі) звертання «пан», «пані», «панове». Через радіо, пресу безпосередньо в аудиторіях шановні опоненти намагаються переконати громадськість у тому, що, мовляв, українській мові не властива ця форма звертання. Професор запевняє студентів, що на «пан», «пані», «панове» звертаються тільки депутати Верховної Ради. Апелюють до Шевченка, «Верховного судді», який буцімто вживав слова «пан», «панове» лише в негативному плані.

Треба все-таки, шановні, погортати «Кобзар», переглянути все, написане великим поетом.

Наші критики вдаються до підміни значення слів. Вони «забувають» про багатозначність слова, полісемію, забувають, що семантика слова конкретизується в контексті.

Принагідно зауважимо, що Тарас Шевченко ненавидів не тільки панів-лиходіїв, але не менше — царів-тиранів. «Бодай, кати їх постинали, отих царів, катів людських». («Царі»). Однак у Шевченка є такі словосполучення «цар волі», «цар всесвітній», «цар, штемпом увінчаний», — про поборників волі — декабристів, яких самодержавний деспот заслав у Сибір, засудивши до каторжних робіт на рудниках. Отже, в слові «цар» може бути закріплене різко негативне значення. І цим же словом Шевченко виражає глибоку пошану. За своєю суттю тут слово «цар» наближене до поняття Цар Всевишній (як у молитві: «Царю небесний, Утішителю, Душе істини...»)

Те ж саме треба сказати про слово «пан» і похідні від нього. Звернемося до згаданої вже поеми «Гайдамаки». Треба бути зовсім глухим до слова, щоб не розрізнити, яке значення мають і якими емоціями наповнені лексеми «пан», «панове», «панувати», коли йдеться про ворогів-конфедератів і коли поет про себе говорить:

«Буде з мене. Скажу ще раз:
пан я над **панами**»

Бути паном, панувати — значить, бути **вільним, незалежним.** Слово **пан** у нашій мові вживається як синонім до слова **вільний** — «сам собі пан».

Хіба не про таке значення слів йдеться у рядках з вірша Шевченка «Іван Підкова»?

«Було колись — в Україні
Ревіли гармати:
Було колись — запорожці
Вміли панувати.
Панували, добували
І славу, і волю...

Знову походжає
Пан-отаман та на хвилю
Мовчки поглядає».

Не думаю, ш... наводити прикла... но, що слова ... вживаються Ше... тільки з негати... ням — для ос... плуататорів, але... вами поет вира... шану і мрію пр...

...тихцем. Чи, ...вого галасу ...то за роботу. ... один з на... ...порятунку від ...ства: будуй... ...ьше і швид... ...ниць, хлівів, ...рукарень, клі... ...знову писа... ...ити кінофіль... ...красним пись... ...ними промо... ...не вистачає, ...поті чола, до ... і самозго...

...нарешті ста... ...пристрасть до ...аю: горючого ...алося і в ду... ...більш ніж до... ...и всім нам ...владці, насо... ...юнтаристські ...утиски рідної ...ови, ...зпер... ...з...а до ...ності, колгос... ...криваві зо... ...ні оргії... Усе ...чинках. Згода.

...то, прийняв... ...елике покая... ...бі: «Згадай, а ...?» Не забу... ...инулій систе... ...безглуздості й ...жили мільйо... ...заляканих, ...ностями лю... ...их ...есних. ...вірн... наро... ...лі будемо ви... ...ари для «пар... ...не певен, як ...ати, котрих з ...ькими більше ...селення, по... ...Чи бажає ...ації ...народу.

...лі побачив я ...лі посварили... ...ізатори. Один ...толик, другий ...ий. Приводом ...ав місцевий ...до кривавої ...ася міліція, а ...А я собі ду... ...уд страшний. ...Всевишнього! ...як ви могли ...: «Молітеся,

надійтеся, прощайте і любіте!» Ой, далеко ще нам до прощення й любові.

Імпонує, що Українська держава стає державою розумної, багатої людини. Відкидаємо ідіотську тезу про «голоту», як носія народності, і про «багатіїв-експлуататорів». В Україні за всіх часів «жмикрутами» і «багатіями» були найперше чесні, тямущі трударі. І саме їх спіткала **кривава сталінська** сокира. Але, на жаль, і досі декому кортить розіграти нову «класову» карту, нацькувати неімущих на заможних, пенсіонерів на кооператорів, роботяг на інтелігенцію. Стара пісня. Дуже небезпечна. В зубожінні мас винна держава, принаймні та, яка була і лишила нам свій сумний спадок. Та й тепер не все в державній політиці продумане. Візьмімо для прикладу західні конституційні положення щодо соціального захисту трудящої людини. В італійській, приміром, конституції категорично забороняється підвищення цін вище певного рівня на товари першої потреби. А в нас?.. Ми кинули робітника під жорна цінової вакханалії. А вина звалюється на активних, на працьовитих, на імущих. За такого штучного конфронтування Україну не побудувати. І якщо соціальна напруженість зростатиме далі, вибуху не минути.

Нелегко українській державі. Гальмують наш процес самоврятунку жорстокі об'єктивні умовності. Долати їх маємо спільно. Без злоби, без самоїдства, без трагічних помилок, за які ми так дорого досі розплачуємося.

Розплачуємося, і віримо, і випростовуємо спини, щоб не бути більше рабами. Іноді серед ночі я, стомлений працею за письмовим столом, виходжу надвір і наслухаюся до далеких видноколів. Чую тишу. Радію їй. Слава Богу, ніде не стріляють! Не чути зойків і плачу. Подбаймо ж, щоб і надалі в усій Україні було мирно і щоб не пролилося у нас жодної краплі братньої крові.

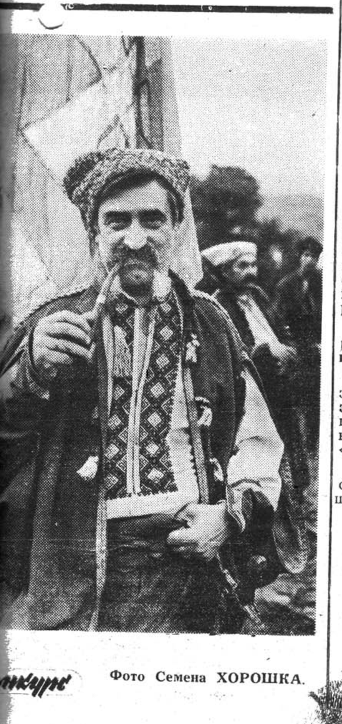

Фото Семена ХОРОШКА.

...нкурс

Слово рідне

«...АНІ ТИТЛИ, НІЖЕ ТІЇ КОМИ»

«Панове громадо...» — так звертався Тарас Шевченко до своїх передплатників — субскрибентів (на обкладинці першого видання поеми «Гайдамаки») і такі слова вклав великий Кобзар в уста народного героя гайдамаччини Івана Гонти — у найтрагічнішу хвилину батьківського горя.

Останнім часом ім'ям Шевченка намагаються підкріпити свої позиції ті, хто не приймає (в офіційній мові та й узагалі) звертання «пан», «пані», «панове». Через радіо, пресу безпосередньо в аудиторіях шановні опоненти намагаються переконати громадськість у тому, що, мовляв, українській мові не властива ця форма звертання. Професор запевняє студентів, що на «пан», «пані», «панове» звертаються тільки депутати Верховної Ради. Апелюють до Шевченка, «Верховного судді», який буцімто вживав слова «пан», «панове» лише в негативному плані.

Треба все-таки, шановні, погортати «Кобзар», переглянути все, написане великим поетом.

Наші критики вдаються до підміни значення слів. Вони «забувають» про багатозначність слова, полісемію, забувають, що семантика слова конкретизується в контексті.

Принагідно зауважимо, що Тарас Шевченко ненавидів не тільки панів-лиходіїв, але не менше — царів-тиранів. «Бодай, кати їх постинали, отих царів, катів людських». («Царі»). Однак у Шевченка є такі словосполучення «цар волі», «цар всесвітній», «цар, штемпом увінчаний», — про поборників волі — декабристів, яких самодержавний деспот заслав у Сибір, засудивши до каторжних робіт на рудниках. Отже, в слові «цар» може бути закріплене різко негативне значення. І цим же словом Шевченко виражає глибоку пошану. За своєю суттю тут слово «цар» наближене до поняття Цар Всевишній (як у молитві: «Царю небесний, Утішителю, Душе істини...»)

Те ж саме треба сказати про слово «пан» і похідні від нього. Звернемося до згаданої вже поеми «Гайдамаки». Треба бути зовсім глухим до слова, щоб не розрізнити, яке значення мають і якими емоціями наповнені лексеми «пан», «панове», «панувати», коли йдеться про ворогів-конфедератів і коли поет про себе говорить:

«Буде з мене. Скажу ще раз:
пан я над **панами**»

Бути паном, панувати — значить, бути **вільним, незалежним.** Слово **пан** у нашій мові вживається як синонім до слова **вільний** — «сам собі пан».

Хіба не про таке значення слів йдеться у рядках з вірша Шевченка «Іван Підкова»?

«Було колись — в Україні
Ревіли гармати:
Було колись — запорожці
Вміли **панувати.**
Панували, добували
І славу, і волю...

Знову походжає
Пан-отаман та на хвилю
Мовчки поглядає».

Не думаю, що треба ще наводити приклади. І так ясно, що слова **пан, панувати** вживаються Шевченком не тільки з негативним значенням — для осудження експлуататорів, але такими словами поет виражає свою пошану і мрію про волю.

Звернімося до іншого нашого літературного арбітра, попередника Шевченка Івана Котляревського, до його безсмертної «Наталки Полтавки».

«— Здорові були, добродію, пане возний!»

І коли возному здається, що Наталка лукавить, дівчина відповідає: «Я вас зову так, як все село наше величає, шануючи ваше письменство і розум».

Отож звертання «пане» було у вжитку в Україні віддавна. Так величали у нас за розум, письменство. Возний, правда, «хапун такий, що з рідного батька злупить», «помазався паном». Але стара Терпелиха звертається до виборного Макогоненка також **«пане»** («Дайте йому покой, **пане** виборний!). І виборний іменує Петра **«пане**-брате» («Ти ж бачив, **пане**-брате, сю комедію, яка вона?»)

Отож наголошуємо, що слова **пан, пані** як форма звертання, етикету була поширена свого часу не тільки в Галичині, в західному регіоні, але по всій Україні

Послухаймо ще наших найавторитетніших свідків. Ось рядки з пісень:

«Ой, що **пан** Чепіга і
пан Головатий,
Зібравши все військо
Запорозьке,—
Там будемо пити,
там будем гуляти
І рибу ловити,—
Гей, виступає та на
Кубань-річку...».

(«Ой тисяча сімсот дев'яносто першого року»)

«...Собиралися ті дві тивізії
У Січ, у новий базар,
Ходить **пан** Калнаш кошовий
І головочку зв'язав».

(«Вража мати, Катерина»)

(«Песни Казаков Кубани». Краснодарское книжное издательство, 1966 р.)

Таким же авторитетним джерелом є народні думи. У творах цього жанру слова **пан, панове, панове-молодці** також вживаються зі значенням шанобливості.

«Козаки-**панове!**
Добре майте.
Один одного одмикайте.
Кайдани із ніг, із рук.
не кидайте.
Полуночної години
дожидайте!».

(«Самійло Кішка»)

«Ей, козаки, **панове**-молодці!
Добре ви дбайте,
Гріхів не тайте!
Іcповідайтеся ви
Милосердному Богу.

(«Олексій Попович»)

Маємо ще давніші пам'ятки української мови — грамоти, де також фігурують слова-величання **«пан», «пані».** У книзі «Грамоти XIV століття» (К., «Наукова думка», 1974 р.) за № 27 подана грамота 1378 р. — про те, як **пані** Хонька Васкова продає **панові** Івану Губці Калеників монастир. Зазначені і свідки цієї акції. Серед них поіменно: **пан** Івашко Дрозд, **пан** Васко Кузьмич, **пан** Михайло Потрутович, **пан** Гаврило Дробишевич з двома синами і т. п.

Можна б обмежитися цими кількома зауваженнями щодо тлумачення слів **«пан», «пані», «панувати».** Однак наші опоненти переводять філологічний спір у площину політики, виявляючи своє ставлення до панів демократів, панів підприємців та ще й роблять паси вище — на Президента. Але це вже спекулятивні маніпуляції у трактуванні теми. Тому дозволимо собі продовжити мову про вживання зазначених вище лексем.

Слово **пан** в українській мові входить у сполучення Пан Бог — Панбіг: «Поможи мені, Пане Боже, Що собі гадала». (Пісня «На потічку прала»).

Пан є частиною складного слова **панотець** (священик) і слова **пані-матка** або **паньматка:**

«Лучче нам, братця, отут в
чистім полі помирати,
Отця і **пані-матки,**
І родини сердечної
В очі не видати...»

(Дума «Три брати Самарські»).

Слово **пан** входить складовою частиною до прикметника **«панімолодське»:**

«Біле тіло козацьке
панімолодське
коло жовтої кості
пошмугляно, гей».

(«Плач невольників»).

Маємо ще складні лексеми зі словотворчим елементом «пані»: панібрат (близький приятель) і панібратство. Відомі прізвища Панібудьласка, Собіпан, Мостіпан. І в колядках та щедрівках часто зустрічається слово **пан.**

Згадаймо чи не найпоширенішу щедрівку «Добрий вечір тобі, **пане** господарю». Очевидно, слово **пан** акумулювало в собі більше позитивних зарядів, коли додавали його до слів господар, господиня («пан господар», «пані господиня»). Поєднується лексема **пан** зі словами «добродій», «товариш»: «Вельмишановний добродію пане Олексію!» — звертається Панас Мирний у листі до О. Коваленка — 4 квітня 1914 року: «Вельмишановна пані-добродійко Маріє Миколаївно!!» — він же у листі до М. Грінченко.

Леся Українка слово **пан** інколи ставила поруч із словом **товариш:** «Дорогий пане Товаришу...» — звертається вона до Івана Франка (13. I. 1903 р.) «Високоповажний пане товаришу!» — до М. Коцюбинського (10.I.1904 р.). У листі до Н. Кибальчич Леся Українка зізнається, що не дуже любить «чуженародний звичай величання на ймення-«отчество» (червень—серпень 1908 р.)

Іван Франко в листах здебільшого вживає слово «добродій». Але натрапляємо на звертання «пан», «панове» до офіційних осіб: «Вельмишановні Панове!» — у листі до товариства «Просвіта». Словом **пані** з епітетами «ласкава», «шановна» звертався Каменяр до Олени Пчілки, Уляни Кравченко, Наталі Кобринської.

Тарас Шевченко у листуванні з друзями — у звертаннях зокрема — виявляв багато емоцій, палкий темперамент: «Друже мій єдиний!», «Моє серце, мій голубе сизий», «Друже мій великий», «Друже мій давній». Але є й стримані звертання: «Милостивый Государь Василий Васильевич!» (до В. Тарновського (молодшого), що українською перекладається (за словником Грінченка) — пане добродію. А до графа Федора Толстого, якого глибоко поважав, Шевченко звертався «Ваше сиятельство»

Українська мова демократична. Вона допускає різні варіанти звертання, — що кому лягає на душу... відповідно до обставин і, зауважила б делікатно Леся Українка, — як хто дозволяє себе називати.

Підбиваючи підсумки, відзначимо, що дехто призабув уже, як ще на початку 50-х років усі радянські марксисти одностайно визнали: мова — категорія позакласова. Тому можна привітати українських неомарксистів зі спробами повернутися на позиції класового підходу до мовних явищ. Втім, може, й справді хтось щиро вірить у позитивні зміни у господарському житті — залежно від форми звертання — на «пан», «товариш»? Чи, як пропонують, треба придумати якесь нове слово? Цікаво. Цікаво!

І у «Заповіті» немає слова «пан», хоч дехто з опонентів підводить читача до думки, ніби там є це слово. Тарас Шевченко заповів своєму народові порвати кайдани, здобути волю і спом'янути його у вільній новій сім'ї. Не задля розбрату. У цьому ж 1845 році у місяці грудні, коли написано «Заповіт», Шевченко у своєму пророцтві піднявся на таку висоту, що бачив і наш день, бо закликав своїх співвітчизників (мертвих, живих і ненароджених) до злагоди і примирення: «Обніміте, брати мої, найменшого брата, нехай мати усміхнеться, заплакана мати... і діточок поцілує вольними устами»...

Шевченко мріяв про національне і соціальне визволення свого народу і за взірець мав Вашингтона — з «новим і праведним законом». Вірив, що Україна колись діждеться свого Вашингтона.

Тож добре читаймо Шевченка. Не минаймо «ані титли, ніже тії коми»,— як заповів нам Поет.

Стефанія КОМЕНДАНТ,
викладач.

Київ.

**Компанія «Рось»
Спілка письменників України
Держтелерадіомовна компанія України
Газети «Молодь України», «Вечірній Київ», «Голос України», «Літературна Україна»
запрошують усіх шанувальників гумору**

7 листопада до «Українського дому» (Хрещатик, 2) на свято сатиричного журналу «ВУС»

У програмі:

— конкурс карикатур, конкурс вусатих,

— конкурс веселих мармиз,

— гумористично - розважальна лотерея,

— вільний мікрофон, фото на згадку,

— виступи творчих колективів,

— передплата, презентація журналу,

— великий святковий вечір

за участю: О. Чорногуза, Є. Дударя, М. Невідничого, А. Демчука, О. Івченка, А. Паламаренка, А. Миколайчука, театру пантоміми «Жарт».

Початок о 12-й год. Вхід вільний.

Спонсори свята гумору:

страхове товариство «Росток», МП «Бієм», корпорація «Українська універсальна агропромислова біржа», МП «Просвіта», страхова корпорація «Славія», Територіальне міжгосподарське об'єднання адміністрації Жовтневого району Києва, корпорація «ІТО», страхова іноваційна фірма «Стрінокон».

Фірма «Фроггер» реалізує
нову модель корпорації AUDIOVOX (США)
телефакс AUDIOVOX AFX-3000

це —
- 12 режимів якості зображення;
- 32-розрядний дисплей (час, число, сервісні повідомлення);
- телефонний записник на 100 номерів х 34 знаки (враховуючи паузи), можливість групової роботи з номерами;
- режим передачі конфіденційної інформації з сітьовим захистом;
- мультіабонентний режим роботи;
- передача документів у будь-який час у вашу відсутність;
- зовнішня телефонна функція, суміщення з автовідповідачем;
- сумісність із стандартом CCITT 3;
- максимальна дозволяюча спроможність 203 х 392;
- автоматичне обрізання паперу та ін.

Гарантійне і післягарантійне обслуговування.

Ціна 217 тис.крб. і менше.
Оптовим покупцям надається знижка.
Тел.: 216-99-46, 220-49-66.

ВМФ «ГРАДИЕНТ»

УСТАНАВЛИВАЕТ локальные вычислительные сети с **трехгодичной гарантией** на поставляемое сетевое оборудование.

Программное обеспечение сети поставляется БЕСПЛАТНО!!!

РЕАЛИЗУЕТ по лицензионным соглашениям оригинальный программный продукт — **Интегратор «Виктория»**, содержащий обширный набор сервисных функций, мощный командно-файловый процессор, развитую систему конструирования пользовательских меню, обладающий высокой степенью защищенности от ошибочных действий пользователя, а также обеспечивающий надежную защиту программ от инфицирования компьютерными вирусами.

Вместе с интерфейсом на русском и украинском языке, гибкостью и простотой в использовании Интегратор «Виктория» является прекрасной системной оболочкой для Вашего персонального компьютера.

Наш адрес: 323000. Днепропетровская обл., г. Павлоград, ул. К. Маркса, 47.

Контактный телефон: (056-72) 6-48-31.

Амир
ADVERTESING AGENCY

АГЕНТСТВО МОДЕЛЕЙ И РЕФЕРЕНТОВ «АМИР»

объявляет очередной набор слушателей по специальностям:
— секретарь-референт;
— пользователь ПЭВМ;
— фотомодель и манекенщица.

ТРУДОУСТРОЙСТВО ГАРАНТИРУЕМ!

Иногородние обеспечиваются жильем.
Принимаются заявки с предприятий.
Начало занятий с 9 ноября.
Наш адрес: г. Киев-024, ул. Чекистов, 16/12, ДК МВДУ, комн. 310.
Справки по телефону: 291-16-22.

ПРЕДЛАГАЕМ ЧЕСТНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Руководители колхозов, совхозов, предприятий

Всех, кто заинтересован в приобретении нефтепродуктов, лесоматериалов, товаров народного потребления для нужд предприятия. Совет учредителей акционерного общества открытого типа «Гермес—Днепр» приглашает стать полноправными совладельцами общества.

Цель общества — приблизить энергоресурсы Сибири к Приднепровскому региону. Мы являемся владельцами многопрофильного концерна «Гермес», Транснациональной нефтяной компании «Гермес — Союз», добывающей 60 процентов нефти СНГ, Акционерного банка Москва — Тюмень — «Гермес—Центр», а также учредителями Украинско-Сибирской инвестиционной компании.

Только вместе мы сможем преодолеть экономический кризис.

Наш адрес: 320020, г. Днепропетровск, пр. Карла Маркса, 93, комната 438, обком профсоюза АПК.

Справки по телефону: (0562) 44-75-92, 44-33-74.

НАСТОЛЬНЫЕ ИЗДАТЕЛЬСКИЕ СИСТЕМЫ

компьютер 386/387 SX + фотонаборная установка CSYTYPE фирмы *CSYCOM*

КОМПЬЮТЕРЫ

386/387 SX, 20 МГц, VGA, 2 Мб, FDD - 1,2 + 1,44 Мб, HDD - 52 Мб, mouse, принтер FUJITSU (24 иглы).
Принтер и клавиатура русифицированы.

Контактный телефон: (044) 271-70-49

ВНИМАНИЮ
руководителей, преподавателей, менеджеров по кадрам
Межрегиональный заочный университет управления персоналом (МЗУУП) предлагает

ПЕРВЫЙ И ЕДИНСТВЕННЫЙ УЧЕБНИК „ОСНОВЫ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА"

(в 2-х книгах объемом свыше 500 стр.), в котором подробно освещаются основные направления, цели, задачи, принципы, формы и методы организации управления персоналом как единой системы.

Стоимость 950 руб. (с учетом НДС и почтовых расходов).
Оплата предварительная на р/с 609091 в ОПЕРУ при Укрсоцбанке г.Киева, МФО 300023.
Заказы вместе с копией платежного поручения или перевода направлять по адресу:
252039, Киев, ул.Фрометовская, 2, МЗУУП.
Телефоны: (044) 267-76-39, 264-52-54, 264-72-56.

ВСЕ ОСНОВНОЕ И НОВОЕ О КАДРОВОМ МЕНЕДЖМЕНТЕ КАК НАУКЕ, ПРАКТИКЕ И ИСКУССТВЕ УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ — В ОДНОМ УЧЕБНИКЕ!

BARCON LTD
ПАРТНЕР
Заядлых
Закоренелых
Коренных
ОПТОВИКОВ
ВЫСТАВКА-ПРОДАЖА В ДЕЛОВОМ ЦЕНТРЕ КИЕВА

немедленно и срочно закупаем, оптом и в розницу реализуем доброкачественные ТНП, офисную и бытовую технику, мебель и т. п.

Киев-1, Крещатик, 5, 3-й эт. (10.00—18.00); тел.: (044) 228-43-44, 228-15-13;

факс: (044) 228-15-13, 228-39-54.

ЮНІКОМ

ФІРМА КУПИТЬ
ВКВ
по безготівковому розрахунку.
тел. / 032-2 / 75-19-98

Организация со склада в Киеве продает по самым низким ценам в Украине уникальные игровые автоматы:

«MULTI BABV»

производства Испания. При необходимости возможно оказание технической помощи по установке и эксплуатации.

Телефон в Киеве: (044) 446-82-86. Факс: (044) 446-81-70.

СП «АРОД» организует поставку в Украину за СКВ новых легковых, грузовых автомобилей и микроавтобусов «MERSEDES».

Тел.: 224-97-00.

Черниговское авиапредприятие Украины начало эксплуатацию самолета Як-40.

Принимает заказы от предприятий, организаций, учреждений, частных лиц на перевозку грузов, групп пассажиров по заявкам в разные города Украины и другие страны СНГ.

За справками обращаться: г. Чернигов.

Телефоны: 4-40-27 и 4-40-67.

Администрация.

НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «СВІТАНОК» ПРОПОНУЄ

Лінії для виробництва сухих будівельних сумішей продуктивністю від 300 до 10000 кг/год. Лінії мають вібраційні млини конструкції «Світанок», сушарки, бункери-живлення, дозуючі пристрої, елеватори, електроавтоматику і дозволяють подрібнювати і гомогенізувати одночасно до чотирьох компонентів.

Лінії можуть застосовуватися для виробництва штукатурних сумішей, кольорових цементів, змішаних цементів, а також використовуватися в інших галузях промисловості. Ми поставляємо повні комплекти обладнання і забезпечуємо здачу об'єкту «під ключ».

Замовлення на поставку приймаються за адресою: 290039, м. Львів, вул. Шевченка, 80. Тел. 33-23-91. Факс 032-2/33-21-79.

ПРО ВСІ ПРИНАДИ САМОСТІЙНОСТІ...

Футбол

Незабаром ми святкуватимемо річницю незалежності українського футболу. Про те, що ж було зроблено за цей період, я попросив розповісти президента Федерації футболу нашої країни **Віктора БАННИКОВА.**

— Нагадаю точну дату «іменин» — 14 грудня. Протягом цього часу нашу федерацію прийнято до ФІФА та УЕФА. Українські клуби «Таврія», «Чорноморець» і «Динамо» стартували в розіграшах єврокубків. Проведено перший національний чемпіонат і наближається до завершення перше коло другого. Нарешті, збірні нашої країни зіграли офіційні поєдинки і за кордоном, і вдома. То були головні завдання — і їх виконано. Хоча тренери провідних клубів з Донецька, Запоріжжя, Харкова, Одеси, Дніпропетровська висловлювали сумніви щодо доцільності подібного кроку. Вони не вірили, що український футбол визнають у світі. Але, як бачимо, помилилися.

— Зрозуміло, головна увага сьогодні до збірних України. Яке становище в цих командах!

— Усі бажають бачити національну команду сильною, непереможною, яка грає у видовищний футбол. Можете не сумніватися, що саме про такий колектив мріють і працівники федерації. Тому прагнемо створити збірну не на один матч, а на тривалі роки, на перспективу. З першого ж дня незалежності почали шукати суперників для головної команди. Віддали перевагу футболістам Угорщини та США — країн, які першими визнали державний суверенітет України.

Збоку здається, що все легко і просто. Але повірте: ті стартові кроки давалися дуже важко. З угорцями я домовлявся як приватна особа, бо нас тоді ще не визнали ФІФА та УЕФА. Зустрічатися з американцями допомогла українська діаспора, за що їй щиро дякуємо.

Сьогодні багато галасу зчинилося навколо персони головного тренера національної збірної. В пресі про це написано вже багато. Тому не повторюватимуся. Скажу лише одне: Анатолій Коньков, якого тренерська рада рекомендувала на цю посаду, мабуть, був ще не готовий взяти кермо в свої руки на матчі із Білоруссю. Його доводи — що цей поєдинок випадковий. Все це не зовсім так. Про матч у Мінську ми домовилися ще 29 квітня в Ужгороді з відповідальним секретарем Федерації футболу Білорусі Вадимом Жуком. Причому датою було названо 4 жовтня. Перенесли ж на 28 жовтня цю гру свідомо, щоб дати тому ж Конькову більше часу підготуватися, переглянути ширше коло кандидатів. Він, повторюю, відмовився. Тому й запросили підготувати команду Леоніда Ткаченка і Миколу Павлова. А консультантом став чи не найтитулованіший наш фахівець на сьогодні Олег Базилевич. Його поява в колективі сприяла створенню творчої атмосфери. Це відзначали і гравці, і Павлов з Ткаченком.

І ще одне. Питання з головним тренером вирішуватиметься 1 грудня на виконкомі федерації. Після цього, сподіваюся, все стане на свої місця. І буде наставником збірної Коньков, чи Базилевич, чи, може, якийсь третій кандидат — все одно з боку федерації і мого особисто він матиме найширшу підтримку.

— У якій атмосфері працює головний футбольний штаб України!

— У цілому в нормальній. Добре розуміємо, що не все робимо вірно, помиляємося. За це нас критикують. І приємно, коли це конструктивна критика. Ми вдячні журналістам, які активно пропагують наш футбол. Більшість із них — його щирі друзі. Але, на жаль, є й прикрі винятки. От, скажімо, після матчу в Мінську в газеті «Молодь України» з'явилася коротенька рецензія, де було сказано, що і цей поєдинок, і попередні збірної України — не офіційні, не зареєстровані ФІФА. Це, м'яко кажучи, неправда, упереджених, якщо хочете. Шановний автор тієї замітки може завітати до нас, і ми покажемо йому документ ФІФА, який підтверджує протилежне. Замітка образлива і для нас, і для білоруських колег.

— Які подальші плани національної збірної!

— Уже незабаром, а точніше — 18 листопада, в місті Замосць команда, де гравці віком до 21 року, зустрінеться з польськими одноліткам. Це буде огляд основного нашого резерву. Готуватимуть команду Базилевич, Ткаченко, Павлов і Мунтян.

На цьому сезон не завершиться. 5 грудня планується матч у Загребі між національними збірними Хорватії та України. А наступного року маємо насичений календар для національної та олімпійської команд. Але вирішальне слово буде за головним тренером. У січні плануємо зіграти з Індією, у лютому з Канадою, квітні — з Азербайджаном (орієнтовно в Сімферополі), травні — з Сирією, липні — з Болгарією, серпні — з Австрією, Грузією, вересні — з Вірменією, жовтні — з Молдовою...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Посміхніться

Друга ліга

Киянам нікого радувати

Лідери ліги, які мають чималий досвід виступів у марафонських чемпіонатах України, міцно захопили командні висоти. Лише краснопільський «Явір», у складі якого є досвідчені футболісти, тримається в лідируючій групі. Приймаючи «Дністер» із Заліщиків, краснопільці лише у другому таймі підібрали ключі до воріт гостей. Протягом двох хвилин Єрмак (70) і Лазарко (72) вирішили долю матчу — 2:0.

Після того, як друга команда «Чорноморця» пропустила у першому таймі після м'ячі після ударів Житинського (12) і Петринського (38), кіровоградці повірили в легку перемогу. І помилилися. Ткачов двома влучними ударами (57 і 86) звів нанівець зусилля господарів. А потім до воріт одеситів прорвався Суховій... 3:2.

А от дублери донецького «Шахтаря», які приймали «Галичину», не змогли утримати перемогу після того, як Красников (12) забив гол. Карпін (32, 66) двічі майстерно розправився із захистом «Шахтаря» — 1:2.

Вдало виступили в Армянську футболісти севастопольської «Чайки». Олійник (34), Шевобоков (37) і Герасимчук (81, з пенальті) не залишили шансів «Титану».

Нарешті порадували лише себе — київські футболісти. Вдома вони переграли 3:1 стахановський «Вагонобудівник». У «ЗС-Оріяни» голи забили Мар'янов (7), Кашинський (36) і Музалітін (80). Гол престижу в гостей провів Плотников (13). На жаль, на ігри киян ходить два-три десятки глядачів. Радувати вже нікого.

Про інші результати: «Азовець» — «Хімік» — 1:2, «Дружба» — «Газовик» — 0:0, «Дніпро» — «Бажановець» — 2:1, «Меліоратор» — «Кристал» — 0:2.

На першому місці залишилася «Зірка» — 20 очок, у «Кристала» і «Дніпра» — по 19, у «Явора» і «Хіміка» — по 18, у «Галичини» і «Чайки» — по 16.

Матчі 16 туру будуть зіграні 5 листопада.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Хокей

З ПОЧИНОМ, ДІВЧАТКА!

Можна говорити про офіційне народження національної жіночої збірної України з хокею. Наша команда вже й бойове хрещення прийняла. Причому, на найвищому рівні. Українські хокеїстки в Ризі перемогли національну команду Латвії — 3:0 (1:0, 1:0, 1:0). Це був перший відбірковий поєдинок чемпіонату Європи. У переможниць відзначилися Тетяна Березняк, Ольга Виноградова і Тетяна Кононенко.

Матч-відповідь гратиметься в суботу в Києві, на ковзанці «Сокіл». Початок о 17.00.

* * *

Завершальні матчі першого етапу розіграшу Кубка МХЛ київський «Сокіл» — один з лідерів другої зони — проводив у Ризі, де зустрівся зі своїм головним конкурентом — клубом «Ригас Старз». У першій грі перемога латишів — 5:2, у другій — українців — 5:3.

Телебачення

ЧЕТВЕР

5 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
10.00 Художній телефільм «Претендент». 3 серія.
11.25 «Едевельвейс» та його гості». Концерт сучасної української музики у Кривому Розі.
12.10 УТН.
12.25 М. Губіна. «Дорожній подарунок».
12.55 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун».
13.20 Дитяче музичне кафе.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Музичний фільм «Флуєраш».
17.05 Прем'єра телефільму «Смерті першої не пригадую» («Укртелефільм»).
17.35 Нагірна проповідь. Фільм 8.
18.05 Розповідь про неспокій. Олекса Слісаренко.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм.
19.30 СНІД: соціально-правові аспекти.
20.00 Зірки української естради.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.40 УТН.
23.55 Баскетбол. Кубок європейських чемпіонів. Жінки. «Динамо» (Київ) — «Джесіка» (Любляна).

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра рубрики «Кідді-відді».
8.35 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.20 Футбол. Європейські кубки.
10.10 Мультфільм.
10.20 ...До шістнадцяти і старші.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Місце зустрічі змінити не можна». Художній телефільм. 3 серія.
12.30 «Великий секрет для маленької компанії». Мультфільм.
12.45 «Золоте весілля». Художній телефільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Відкритий чемпіонат з бальних танців серед юніорів «Молодість».
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.45 Студія «ОКО» представляє. Прем'єра документального фільму «Світло його зірки».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Кожний про своє.
21.20 Футбол. Кубок УЄФА. 1/16 фіналу. «Динамо» (Москва) — «Торіно» (Італія).
23.00 Новини.
23.25 Можливо все.
23.55 «Місце зустрічі змінити не можна». Художній телефільм. 4 і 5 серії.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Камера досліджує минуле. Золотий сон.
8.35 Ура, канікули. «Весняні забави». Мультфільм. Художній фільм «Отроки у Всесвіті».
10.05 Мультфільм.
10.15 Дозвілля. Увага, знімаю.
10.30 К-2 представляє: «Абзац».
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 94 і 95 серії.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Термінал.
15.30 Студія «Рост». Кенгуру.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір.
17.00 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Літні канікули Антона Чехова.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Реклама.
19.00 Київська панорама.
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 96 серія.
20.15 Телеспортарена.
21.00 Тихий дім.
22.00 Вісті.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Худ. фільм «Сезон чудес».
15.10 Відеомузика.
15.25 Худ. фільм «Начальник Чукотки».
18.30 Мультфільми.
19.00 Вечір блюза.
20.00 Телефільм «Утілення мрії». 19 серія.
20.25 «Хвіст павича».
20.50 Худ. фільм «Ракетник».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311211.